

Βρυξέλλες, **XXX**
[...](2013) **XXX** σχέδιο

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

.....	2
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
2. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΩΝ ΓΡΑΜΜΩΝ	10
2.1. Τομεακό πεδίο εφαρμογής	10
2.2. Έννοια της «προβληματικής επιχείρησης»	11
2.3. Ενίσχυση διάσωσης, ενίσχυση αναδιάρθρωσης και προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης	13
2.4. Ενισχύσεις με σκοπό την κάλυψη του κοινωνικού κόστους της αναδιάρθρωσης.....	14
3. ΣΥΜΒΙΒΑΣΙΜΟ ΜΕ ΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ	15
3.1. Συνεισφορά στην επίτευξη στόχου κοινού συμφέροντος	16
3.1.1. Απόδειξη κοινωνικών προβλημάτων ή ανεπαρκειών της αγοράς	16
3.1.2. Σχέδιο αναδιάρθρωσης και επάνοδος στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα.....	18
3.2. Ανάγκη για κρατική παρέμβαση	19
3.3. Καταλληλότητα.....	20
3.3.1. Ενίσχυση διάσωσης.....	20
3.3.2. Ενίσχυση αναδιάρθρωσης.....	21
3.3.3. Προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης για MME	21
3.3.4. Αμοιβή	21
3.4. Χαρακτήρας κινήτρου.....	22
3.5. Αναλογικότητα της ενίσχυσης/ περιορισμός της ενίσχυσης στο ελάχιστο.....	22
3.5.1. Ενίσχυση διάσωσης.....	22
3.5.2. Ενίσχυση αναδιάρθρωσης.....	23
3.5.2.1. [Επιλογή καταμερισμού των επιβαρύνσεων 1].....	23
3.5.2.2. [Επιλογή καταμερισμού των επιβαρύνσεων 2].....	24
3.5.3. Προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης για MME	25
3.6. Αρνητικές επιπτώσεις	25
3.6.1. Αρχή της εφάπαξ ενίσχυσης (one time, last time)	25
3.6.2. Μέτρα για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού	27
3.6.2.1. Φύση και μορφή των μέτρων για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού.....	27
Διαρθρωτικά μέσα – εκποίηση και περιορισμός επιχειρηματικών δραστηριοτήτων	27
Μέτρα συμπεριφοράς.....	29
Μέτρα για το άνοιγμα της αγοράς.....	29
3.6.2.2. Βαθμονόμηση των μέτρων ανταγωνισμού.....	30

3.6.3.	Αποδέκτες προγενέστερης παράνομης ενίσχυσης	31
3.6.4.	Ειδικοί όροι για την έγκριση της ενίσχυσης	32
3.7.	Διαφάνεια	32
4.	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΣΕ ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	32
5.	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΡΟΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΟΥΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΟΣ (ΥΓΟΣ)	33
6.	ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΓΙΑ ΜΙΚΡΟΤΕΡΑ ΠΟΣΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ	35
6.1.	Γενικές προϋποθέσεις	35
6.2.	Όροι για την έγκριση καθεστώτων ενισχύσεων διάσωσης	36
6.3.	Όροι για την έγκριση καθεστώτων ενισχύσεων αναδιάρθρωσης	36
6.4.	Προϋποθέσεις για την έγκριση καθεστώτων προσωρινής στήριξης αναδιάρθρωσης για ΜΜΕ	37
7.	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	37
7.1.	Ταχεία διαδικασία για ενίσχυση διάσωσης	37
7.2.	Ταχεία διαδικασία για προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης για ΜΜΕ	37
7.3.	Διαδικασίες που σχετίζονται με σχέδια αναδιάρθρωσης	37
7.3.1.	Εφαρμογή του σχεδίου αναδιάρθρωσης	37
7.3.2.	Τροποποίηση του σχεδίου αναδιάρθρωσης	38
7.3.3.	Ενημέρωση της Επιτροπής για κάθε ενίσχυση που χορηγείται στη δικαιούχο επιχείρηση κατά την περίοδο αναδιάρθρωσης	39
8.	ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ	39
9.	ΚΑΤΑΛΛΗΛΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 108 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1	40
10.	ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑ	40
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 – Τύπος υπολογισμού του μέγιστου ύψους της ενίσχυσης διάσωσης ή προσωρινής στήριξης αναδιάρθρωσης ανά εξάμηνο προκειμένου για την ένταξη στην ταχεία διαδικασία		41
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 – Ενδεικτικό πρότυπο σχεδίου αναδιάρθρωσης		45

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές η Επιτροπή παραθέτει τους όρους υπό τους οποίους οι κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων μπορεί να θεωρηθεί ότι συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
2. Η Επιτροπή εξέδωσε τις πρώτες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων¹ το 1994. Το 1997, η Επιτροπή προσέθεσε ορισμένες ειδικές διατάξεις για τον τομέα της γεωργίας². Μία τροποποιημένη εκδοχή των κατευθυντηρίων γραμμών θεσπίστηκε το 1999³. Το 2004 η Επιτροπή υιοθέτησε μια νέα εκδοχή των κατευθυντηρίων γραμμών⁴, η ισχύς των οποίων αρχικά παρατάθηκε έως τις 9 Οκτωβρίου 2012⁵ και στη συνέχεια έως την αντικατάστασή τους από νέους κανόνες⁶, σύμφωνα με το πρόγραμμα μεταρρύθμισης που καθορίζεται με την ανακοίνωση της Επιτροπής της 8ης Μαΐου 2012 σχετικά με τον εκσυγχρονισμό των κανόνων της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις⁷.
3. Στην εν λόγω ανακοίνωση η Επιτροπή ανακοίνωσε τρεις στόχους για τον εκσυγχρονισμό του ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων:
 - α) την προώθηση της βιώσιμης, έξυπνης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης σε μια ανταγωνιστική εσωτερική αγορά·
 - β) την εστίαση του *εκ των προτέρων* ελέγχου της Επιτροπής στις υποθέσεις με τον μεγαλύτερο αντίκτυπο στην εσωτερική αγορά και συγχρόνως την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών στην επιβολή της νομοθεσίας περί κρατικών ενισχύσεων·
 - γ) τον εξορθολογισμό των κανόνων και την επιτάχυνση της διαδικασίας λήψης των αποφάσεων.
4. Συγκεκριμένα, η ανακοίνωση ζητούσε την υιοθέτηση κοινής προσέγγισης ως προς την αναθεώρηση των διαφόρων κατευθυντηρίων γραμμών και πλαισίων, βασισμένης στην ενίσχυση της εσωτερικής αγοράς, στην αύξηση της αποτελεσματικότητας των δημόσιων δαπανών μέσω της καλύτερης συμβολής των κρατικών ενισχύσεων στους στόχους κοινού συμφέροντος, τον αυστηρότερο έλεγχο στη δημιουργία κινήτρων, τον περιορισμό της ενίσχυσης στο ελάχιστο απαιτούμενο και την αποφυγή των δυνητικών αρνητικών επιπτώσεων των ενισχύσεων στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές.
5. Η Επιτροπή αναθεώρησε τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές βάσει της εμπειρίας της από την εφαρμογή των υφιστάμενων κανόνων και σύμφωνα με την ανωτέρω κοινή προσέγγιση. Η αναθεώρηση επίσης λαμβάνει υπόψη τη στρατηγική

¹ ΕΕ C 368 της 23.12.1994, σ. 12.

² ΕΕ C 283 της 19.9.1997, σ. 2.

³ ΕΕ C 288 της 9.10.1999, σ. 2.

⁴ ΕΕ C 244 της 1.10.2004, σ. 2.

⁵ ΕΕ C 156 της 9.7.2009, σ. 3.

⁶ ΕΕ C 296 της 2.10.2012, σ. 3.

⁷ Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με τον εκσυγχρονισμό των κανόνων της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις, COM(2012) 209 τελικό.

«Ευρώπη 2020» που έχει υιοθετήσει η Επιτροπή και το γεγονός ότι οι αρνητικές επιπτώσεις των κρατικών ενισχύσεων ενδέχεται να επηρεάσουν την αναγκαιότητα τόνωσης της παραγωγικότητας και της μεγέθυνσης, διασφάλισης των ίσων ευκαιριών για τις επιχειρήσεις και καταπολέμησης του εθνικού προστατευτισμού.

6. Οι ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση επιχειρήσεων είναι από τις κρατικές ενισχύσεις με τις πλέον στρεβλωτικές επιπτώσεις. Έχει αποδειχθεί ότι στους επιτυχημένους κλάδους της οικονομίας η ανάπτυξη της παραγωγικότητας δεν οφείλεται σε συνολική αύξηση της παραγωγικότητας όλων των επιχειρήσεων της αγοράς, αλλά μάλλον στη μεγέθυνση των περισσότερο αποδοτικών και τεχνολογικά προηγμένων επιχειρήσεων εις βάρος των λιγότερο αποδοτικών ή αυτών που παράγουν παρωχημένα προϊόντα. Η αποχώρηση των λιγότερο αποδοτικών επιχειρήσεων δίνει την ευκαιρία στους αποδοτικότερους ανταγωνιστές τους να αναπτυχθούν και επαναφέρει περιουσιακά στοιχεία στην αγορά, όπου μπορούν να αξιοποιηθούν για περισσότερο παραγωγικές χρήσεις. Παρεμβαίνοντας σε αυτή τη διαδικασία, οι κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση ενδέχεται να επιβραδύνουν σημαντικά την οικονομική ανάπτυξη στους οικείους κλάδους.
7. Όταν τμήματα μιας προβληματικής επιχείρησης διατηρούνται κατ' ουσίαν βιώσιμα, η επιχείρηση μπορεί να είναι σε θέση να εφαρμόσει μια αναδιάρθρωση που θα της επιτρέψει να εγκαταλείψει ορισμένες διαρθρωτικά ζημιογόνες δραστηριότητες και να αναδιοργανώσει τις εναπομείνουσες δραστηριότητες επί μιας βάσης που θα της παρέχει εύλογες προοπτικές για μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα. Η εν λόγω αναδιάρθρωση πρέπει συνήθως να είναι εφικτή χωρίς κρατική ενίσχυση, μέσω συμφωνιών με τους πιστωτές ή μέσω διαδικασιών αφερεγγυότητας ή αναδιοργάνωσης. Η σύγχρονη νομοθεσία περί αφερεγγυότητας πρέπει να βοηθά τις υγιείς εταιρείες να επιβιώνουν, να συμβάλλει στην προστασία των θέσεων απασχόλησης, να βοηθά τους προμηθευτές να διατηρούν την πελατεία τους και τους ιδιοκτήτες να διατηρούν την αξία σε βιώσιμες επιχειρήσεις⁸. Οι διαδικασίες αφερεγγυότητας επίσης μπορεί να βοηθήσουν μια βιώσιμη επιχείρηση να επιστρέψει στην αγορά μέσω της εξαγοράς της από τρίτους, είτε υπό τη μορφή της επιχείρησης που συνεχίζει τη λειτουργία της είτε με την εξαγορά των ποικιλόμορφων παραγωγικών της στοιχείων.
8. Έπεται ότι οι επιχειρήσεις πρέπει να είναι επιλέξιμες για κρατική ενίσχυση μόνο εφόσον εξαντλήσουν όλες τις δυνατότητες της αγοράς και όταν η εν λόγω ενίσχυση είναι απαραίτητη για την επίτευξη σαφώς προσδιορισμένων στόχων κοινού συμφέροντος που δεν θα μπορούσαν να επιτευχθούν χωρίς την ενίσχυση. Θα έπρεπε να επιτρέπεται στις επιχειρήσεις να λαμβάνουν ενίσχυση δυνάμει των ισχυουσών κατευθυντηρίων γραμμών μόνο άπαξ ανά δεκαετία (η αρχή της εφάπαξ ενίσχυσης, «one time, last time»).
9. Ένα ακόμη στοιχείο προβληματισμού είναι το ενδεχόμενο ηθικού κινδύνου που ενέχεται στην κρατική ενίσχυση. Οι επιχειρήσεις που αναμένουν ότι μάλλον θα τύχουν διάσωσης εάν αντιμετωπίσουν προβλήματα, ενδέχεται να αναλάβουν υπέρμετρους κινδύνους και να εφαρμόσουν μη βιώσιμες επιχειρηματικές στρατηγικές. Επιπροσθέτως, η προοπτική της ενίσχυσης για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση για μια δεδομένη επιχείρηση ενδέχεται να μειώνει τεχνητά το κόστος

⁸ Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή και Κοινωνική Επιτροπή: Μια νέα ευρωπαϊκή προσέγγιση για την επιχειρηματική αποτυχία και την αφερεγγυότητα, COM(2012) 742 τελικό.

του κεφαλαίου της, παρέχοντάς της αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην αγορά.

10. Οι κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων επίσης ενέχουν το ενδεχόμενο υπονόμευσης της εσωτερικής αγοράς, μετατοπίζοντας άνισα το βάρος της διαρθρωτικής προσαρμογής και των συναφών κοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων σε άλλα κράτη μέλη. Τούτο αποτελεί εξ ορισμού ανεπιθύμητη συνέπεια και ενδέχεται να πυροδοτήσει έναν άσκοπο ανταγωνισμό επιδοτήσεων μεταξύ των κρατών μελών. Οι εν λόγω ενισχύσεις επίσης μπορεί να υψώσουν φραγμούς εισόδου στην αγορά και να υπονομεύσουν τα κίνητρα για διασυνοριακές δραστηριότητες, αντιβαίνοντας στους στόχους της εσωτερικής αγοράς.
11. Επομένως, είναι σημαντικό να διασφαλίζεται ότι η παροχή ενισχύσεων επιτρέπεται μόνο υπό συνθήκες οι οποίες μετριάζουν τον πιθανό επιβλαβή αντίκτυπο και προάγουν την αποτελεσματικότητα των δημόσιων δαπανών. Αναφορικά με την ενίσχυση για την αναδιάρθρωση, οι προϋποθέσεις περί αποκατάστασης της βιωσιμότητας, ιδίας συμμετοχής ή καταμερισμού των επιβαρύνσεων και λήψης μέτρων για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού έχουν αποδείξει την αξία τους για τον μετριασμό των δυνητικών επιβλαβών επιπτώσεων της εν λόγω ενίσχυσης. Εξακολουθούν να ισχύουν και δυνάμει των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών, με την απαραίτητη τροποποίηση ώστε να λαμβάνουν υπόψη τις πρόσφατες περιπτώσεις με τις οποίες ασχολήθηκε η Επιτροπή. Στην περίπτωση της ενίσχυσης για τη διάσωση και της προσωρινής στήριξης αναδιάρθρωσης, οι δυνητικές επιβλαβείς επιπτώσεις αποσοβούνται μέσω περιορισμών στη διάρκεια και τη μορφή της ενίσχυσης.
12. Όταν η ενίσχυση λαμβάνει τη μορφή ενίσχυσης της ρευστότητας που περιορίζεται ως προς το ύψος και τη διάρκεια, μειώνονται κατά πολύ οι προβληματισμοί σχετικά με τις δυνητικές αρνητικές επιπτώσεις, με αποτέλεσμα να είναι ευκολότερη η έγκριση της ενίσχυσης με λιγότερο αυστηρούς όρους. Μολονότι η εν λόγω ενίσχυση καταρχήν θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για τη στήριξη της συνολικής διαδικασίας αναδιάρθρωσης, ο περιορισμός της χρονικής ισχύος της ενίσχυσης στους έξι μήνες σημαίνει ότι τούτο σπάνια εφαρμόζεται και ότι, αντιθέτως, της ενίσχυσης για τη διάσωση κατά κανόνα έπεται η ενίσχυση για την αναδιάρθρωση.
13. Προκειμένου να ενθαρρυνθεί η χρήση λιγότερο στρεβλωτικών μορφών ενίσχυσης, οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές θεσπίζουν μια νέα έννοια, την «προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης». Όπως και η ενίσχυση για τη διάσωση, έτσι και η προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης λαμβάνει μόνο τη μορφή ενίσχυσης της ρευστότητας με περιορισμούς ως προς το ύψος και τη διάρκεια. Προκειμένου, ωστόσο, να μπορέσει να στηρίξει τη συνολική διαδικασία αναδιάρθρωσης, η μέγιστη διάρκεια της προσωρινής στήριξης αναδιάρθρωσης επεκτείνεται στους [12] [18] μήνες. Η προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης χορηγείται μόνο σε ΜΜΕ⁹, οι οποίες αντιμετωπίζουν μεγαλύτερες προκλήσεις από ό,τι οι μεγάλες επιχειρήσεις όσον αφορά την πρόσβαση σε ρευστότητα. Δεδομένου ότι στοχεύει στη στήριξη της συνολικής διαδικασίας αναδιάρθρωσης, η προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης δεν μπορεί να ακολουθείται από ενίσχυση για τη διάσωση ή την αναδιάρθρωση.

⁹ Για τους σκοπούς των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών, οι όροι «ΜΜΕ», «μικρή επιχείρηση» και «μεσαία επιχείρηση» έχουν την έννοια που αποδίδεται σε αυτούς στη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. 36).

14. Όταν η ενίσχυση προς παρόχους υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος («ΥΓΟΣ») που αντιμετωπίζουν προβλήματα εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών, η αξιολόγηση πρέπει να διενεργείται σύμφωνα προς τις πάγιες αρχές των κατευθυντηρίων γραμμών. Εντούτοις, η επιμέρους εφαρμογή των εν λόγω αρχών πρέπει να προσαρμόζεται όταν κρίνεται απαραίτητο, ώστε να λαμβάνει υπόψη την ιδιαίτερη φύση των ΥΓΟΣ και, ειδικότερα, την αναγκαιότητα διασφάλισης της συνέχειας στην παροχή υπηρεσιών, σύμφωνα προς το άρθρο 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης.
15. Το σχέδιο δράσης της Επιτροπής για μια ανταγωνιστική και βιώσιμη χαλυβουργία στην Ευρώπη¹⁰ («Σχέδιο δράσης για τον χάλυβα») παραθέτει μια σειρά δράσεων για την προώθηση μιας ισχυρής και ανταγωνιστικής χαλυβουργίας. Το Σχέδιο Δράσης για τον Χάλυβα επίσης εντοπίζει ορισμένους τομείς όπου οι κρατικές ενισχύσεις παρέχονται σε επιχειρήσεις του χαλυβουργικού τομέα σύμφωνα προς τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων. Εντούτοις, με δεδομένο το σημαντικό πλεονάζον παραγωγικό δυναμικό σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο¹¹, δεν δικαιολογείται η παροχή κρατικών ενισχύσεων για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση χαλυβουργικών επιχειρήσεων. Ο χαλυβουργικός τομέας πρέπει επομένως να εξαιρεθεί από το πεδίο εφαρμογής των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών.
16. Οι ισχύοντες κανόνες της ΕΕ που θεσπίζονται στην απόφαση του Συμβουλίου (2010/787/ΕΕ) σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις που διευκολύνουν την παύση λειτουργίας μη ανταγωνιστικών ανθρακωρυχείων ορίζουν τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορεί να χορηγείται έως το 2027 ενίσχυση για την κάλυψη λειτουργικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών δαπανών σε μη ανταγωνιστικές επιχειρήσεις στον τομέα του άνθρακα¹². Οι ισχύοντες κανόνες της ΕΕ αποτελούν συνέχεια προηγούμενων τομεακών κανόνων που εφαρμόστηκαν μεταξύ 2002 και 2010¹³ και μεταξύ 1993 και 2002¹⁴, οι οποίοι κατέστησαν δυνατή και διευκόλυναν την αναδιάρθρωση μη ανταγωνιστικών επιχειρήσεων στον τομέα του άνθρακα. Ως εκ τούτου, και δεδομένης της διαρκούς ανάγκης για στήριξη της διαρθρωτικής προσαρμογής της παραγωγής άνθρακα στην ΕΕ, οι ισχύοντες κανόνες είναι αυστηρότεροι από τους προηγούμενους και απαιτούν τη μόνιμη παύση της παραγωγής και πώλησης παραγωγής άνθρακα που έχει λάβει ενίσχυση, καθώς και το οριστικό κλείσιμο μη ανταγωνιστικών μονάδων παραγωγής έως τις 31 Δεκεμβρίου 2018 το αργότερο. Κατ' εφαρμογή αυτής της διάταξης, ορισμένα κράτη μέλη υιοθέτησαν και εφαρμόζουν σχέδια για την οριστική παύση λειτουργίας προβληματικών ανθρακωρυχείων που τα διαχειρίζονται επιχειρήσεις του κλάδου¹⁵. Ο τομέας του άνθρακα πρέπει επομένως να εξαιρεθεί από το πεδίο εφαρμογής των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών.

¹⁰ Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Σχέδιο δράσης για μια ανταγωνιστική και βιώσιμη χαλυβουργία στην Ευρώπη COM(2013) 407.

¹¹ Σχέδιο Δράσης για τον Χάλυβα, σ.3.

¹² ΕΕ L 336 της 21.12.2010, σ. 24.

¹³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1407/2002 του Συμβουλίου (ΕΕ L 205 της 2.8.2002, σ. 1).

¹⁴ Απόφαση αριθ. 3632/93/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 28ης Δεκεμβρίου 1993, σχετικά με τη θέσπιση κοινοτικών κανόνων για τις ενισχύσεις προς τη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα (ΕΕ L 329 της 30.12.1993, σ. 12).

¹⁵ Βλέπε τις αποφάσεις της Επιτροπής στις υποθέσεις N 175/2010 - Σλοβενία, SA 33013 - Πολωνία, N 708/2007 - Γερμανία, SA 33033 - Ρουμανία και SA 33861- Ουγγαρία.

17. Από την εμπειρία της Επιτροπής όσον αφορά τη διάσωση και αναδιάρθρωση χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων κατά την τρέχουσα χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση προκύπτει ότι οι ειδικοί κανόνες που ισχύουν στον χρηματοπιστωτικό τομέα μπορούν να αποβούν ωφέλιμοι, δεδομένων των ειδικών χαρακτηριστικών των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και των χρηματοοικονομικών αγορών. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, επομένως, δεν εφαρμόζονται στις επιχειρήσεις που καλύπτονται από ειδικούς κανόνες για τον χρηματοπιστωτικό τομέα.

2. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΩΝ ΓΡΑΜΜΩΝ

2.1. Τομεακό πεδίο εφαρμογής

18. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές εφαρμόζονται στις ενισχύσεις προς όλες τις προβληματικές επιχειρήσεις, εκτός αυτών που δραστηριοποιούνται στον τομέα του άνθρακα¹⁶ ή του χάλυβα¹⁷ και αυτών που καλύπτονται από ειδικούς κανόνες για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα¹⁸, με την επιφύλαξη τυχόν ειδικών κανόνων που αφορούν προβληματικές επιχειρήσεις σε κάποιο συγκεκριμένο τομέα¹⁹. Εξαιρουμένου του σημείου 111²⁰, οι κατευθυντήριες γραμμές εφαρμόζονται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, υπό την επιφύλαξη της συμμόρφωσης προς τους ειδικούς κανόνες που ορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές για την εξέταση κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας²¹. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές εφαρμόζονται στον τομέα της γεωργίας, εξαιρουμένου του σημείου 111, το οποίο δεν ισχύει για τους πρωτογενείς γεωργικούς παραγωγούς²².

2.2. Έννοια της «προβληματικής επιχείρησης»

19. Κράτος μέλος το οποίο προτίθεται να παράσχει ενίσχυση σε επιχείρηση δυνάμει των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών πρέπει να αποδεικνύει με αντικειμενικό τρόπο ότι η εν λόγω επιχείρηση είναι προβληματική κατά την έννοια του παρόντος τμήματος.

¹⁶ Όπως ορίζεται στην απόφαση του Συμβουλίου, της 10ης Δεκεμβρίου 2010, σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις που διευκολύνουν την παύση λειτουργίας μη ανταγωνιστικών ανθρακωρυχείων (EE L 336 της 21.12.2010, σ. 24).

¹⁷ Όπως ορίζεται στο παράρτημα IV της ανακοίνωσης της Επιτροπής: Κατευθυντήριες γραμμές για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2014-2020, EE C 209 της 23.7.2013, σ. 1.

¹⁸ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή, μετά την 1η Αυγούστου 2013, των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων στα μέτρα στήριξης των τραπεζών στο πλαίσιο της χρηματοπιστωτικής κρίσης («Τραπεζική ανακοίνωση») (EE C 216 της 30.7.2013, σ. 1).

¹⁹ Ειδικοί κανόνες αυτού του χαρακτήρα υπάρχουν για τις σιδηροδρομικές εμπορευματικές μεταφορές (EE C 184 της 22.7.2008, σ. 13).

²⁰ Δηλαδή ενισχύσεις στο πλαίσιο καθεστώτων προς επιχειρήσεις οι οποίες δεν πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο σημείο 21 μπορούν παρά ταύτα να εξαιρούνται από την ατομική κοινοποίηση.

²¹ Κατευθυντήριες γραμμές για την εξέταση των κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (EE C 84 της 3.4.2008).

²² Για τους σκοπούς των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών ως «πρωτογενείς γεωργικοί παραγωγοί» νοούνται όλοι οι φορείς εκμετάλλευσης που συμμετέχουν στην πρωτογενή παραγωγή των προϊόντων που απαριθμούνται στο παράρτημα I της Συνθήκης, εξαιρουμένων των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που απαριθμούνται στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. [...] για την κοινή οργάνωση των αγορών των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.

20. Για τους σκοπούς των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών, μια επιχείρηση νοείται ως προβληματική όταν, εάν δεν υπάρξει παρέμβαση από το κράτος, οδηγείται προς σχεδόν βέβαιη οικονομική εξαφάνιση βραχυπρόθεσμα ή μεσοπρόθεσμα.
21. Ειδικότερα, μια επιχείρηση θεωρείται προβληματική όταν συντρέχει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) εάν πρόκειται για εταιρεία περιορισμένης ευθύνης²³, όταν έχει απολεσθεί πάνω από το ήμισυ του εγγεγραμμένου της κεφαλαίου²⁴ λόγω συσσωρευμένων ζημιών. Αυτό ισχύει όταν από την αφαίρεση των συσσωρευμένων ζημιών από τα αποθεματικά (και όλα τα άλλα στοιχεία που θεωρούνται εν γένει ως μέρος των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας) προκύπτει αρνητικό αποτέλεσμα που υπερβαίνει το ήμισυ του εγγεγραμμένου κεφαλαίου.
 - β) εάν πρόκειται για εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας²⁵, εφόσον έχει απολεσθεί πάνω από το ήμισυ του κεφαλαίου της, όπως εμφανίζεται στους λογαριασμούς της εταιρείας λόγω συσσωρευμένων ζημιών.
 - γ) εάν πρόκειται για εταιρεία που υπάγεται σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία ή πληροί τις προϋποθέσεις του εθνικού δικαίου που τη διέπει όσον αφορά την υπαγωγή της σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία μετά από αίτημα των πιστωτών της.
 - δ) η διαβάθμιση της επιχείρησης από τουλάχιστον έναν εγγεγραμμένο οργανισμό αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας είναι ισοδύναμη με CCC+ («η ικανότητα εξόφλησης εξαρτάται από τη διατήρηση ευνοϊκών συνθηκών») ή χαμηλότερη²⁶.
 - ε) εάν:
 - (1) ο δείκτης χρέους προς ίδια κεφάλαια της επιχείρησης είναι υψηλότερος του [7,5] [και]/[ή]
 - (2) τα κέρδη προ τόκων και φόρων της επιχείρησης [EBIT]/[EBITDA] προς τον δείκτη κάλυψης χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων ήταν κάτω του [1,0] τα τελευταία [δύο] έτη.
22. Όταν δεν ισχύει καμία από τις συνθήκες που παρατίθενται στο σημείο 21, η Επιτροπή μπορεί κατ' εξαίρεση να θεωρήσει μια επιχείρηση προβληματική εάν υπάρχουν αποδείξεις ότι, εάν δεν υπάρξει παρέμβαση από το κράτος, η εν λόγω επιχείρηση οδηγείται σε σχεδόν βέβαιη οικονομική εξαφάνιση βραχυπρόθεσμα ή μεσοπρόθεσμα. Οι εν λόγω αποδείξεις πρέπει να τεκμηριώνουν ότι η επιχείρηση

²³ Αυτό αναφέρεται ειδικότερα στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 1 παράγραφος 1 της οδηγίας 78/660/ΕΟΚ της 25ης Ιουλίου 1978 του Συμβουλίου (L 222 της 14.8.1978, σ. 1) και σε επακόλουθες τροποποιήσεις.

²⁴ Κατά περίπτωση το «μετοχικό κεφάλαιο» περιλαμβάνει τυχόν διαφορά από έκδοση μετοχών «υπέρ το άρτιο».

²⁵ Αυτό αναφέρεται ειδικότερα στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο του άρθρου 1 παράγραφος 1 της οδηγίας 78/660/ΕΟΚ του Συμβουλίου, και σε επακόλουθες τροποποιήσεις.

²⁶ Ως «εγγεγραμμένος οργανισμός αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας» νοείται οργανισμός αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας εγγεγραμμένος σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1060/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, για τους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας (ΕΕ L 302 της 17.11.2009, σ. 1).

αντιμετωπίζει παρεμφερή βαθμό δυσκολίας με αυτόν που υπονοείται βάσει των συνθηκών που περιγράφονται στο σημείο 21. Σε κάθε τέτοια περίπτωση, η Επιτροπή αποφαινεται ότι η επιχείρηση είναι προβληματική μόνο εάν αποδεικνύεται ανίκανη, χωρίς την παρέμβαση του κράτους, να προσελκύσει χρηματοδότηση ή κεφάλαια από την αγορά για την επίλυση των προβλημάτων ρευστότητας που αντιμετωπίζει, για παράδειγμα να αντλήσει επαρκή χρηματοδότηση από ιδιοκτήτες/μετόχους, πιστωτές και άλλους ιδιώτες δανειστές, να συμφωνήσει επί ιδιωτικής διευθέτησης των χρεών της ή να προχωρήσει στην πώληση της επιχείρησης σε νέο επενδυτή. Τούτο θεωρείται ότι αποδεικνύεται εάν, για παράδειγμα, μια αίτηση χορήγησης πίστωσης ή κεφαλαίου έχει απορριφθεί από διάφορα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (όπως από τη βασική τράπεζα χρηματοδότησης της επιχείρησης ή από πιθανούς επενδυτές).

23. Δεδομένου ότι απειλείται η ίδια της η ύπαρξη, μια προβληματική επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρείται ως το ενδεδειγμένο μέσο για την προώθηση άλλων στόχων δημόσιας πολιτικής μέχρις ότου εξασφαλιστεί η βιωσιμότητά της. Επομένως, βάσει σειράς κανονισμών και ανακοινώσεων της Επιτροπής σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις και άλλους τομείς, απαγορεύεται η παροχή ενισχύσεων σε προβληματικές επιχειρήσεις. Για τους σκοπούς των εν λόγω κανονισμών και ανακοινώσεων, και εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά σε αυτούς, ισχύουν τα εξής:
- α) ως «προβληματικές επιχειρήσεις» ή «προβληματικές εταιρείες» νοούνται οι προβληματικές επιχειρήσεις κατά την έννοια των σημείων 20 έως (2) των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών, αλλά το σημείο (2) δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση κανονισμών της Επιτροπής ή σε σχέση με ενισχύσεις βάσει καθεστώτων, και
 - β) μια ΜΜΕ με λιγότερα από τρία έτη λειτουργίας δεν θεωρείται προβληματική ως προς την εν λόγω χρονική περίοδο, εκτός εάν πληροί τον όρο του σημείου 21 γ).
24. Η Επιτροπή θα λάβει ιδιαίτερα υπόψη την ανάγκη να αποτραπεί η χρήση των εν λόγω κατευθυντηρίων γραμμών για να καταστρατηγηθούν οι αρχές που ορίζονται σε υπάρχοντα πλαίσια και κατευθυντήριες γραμμές.
25. Μια νεοσύστατη επιχείρηση δεν είναι επιλέξιμη για ενίσχυση δυνάμει των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών, ακόμη και εάν η αρχική της χρηματοοικονομική θέση είναι επισφαλής. Αυτό ισχύει, για παράδειγμα, όταν μια νέα επιχείρηση προκύπτει από εκκαθάριση προϋπάρχουσας επιχείρησης ή από ανάληψη μόνο του ενεργητικού της. Μια επιχείρηση καταρχήν θεωρείται νεοσύστατη για τα πρώτα τρία έτη μετά την έναρξη λειτουργίας στον σχετικό τομέα δραστηριοτήτων. Μόνο μετά από την παρέλευση αυτής της περιόδου καθίσταται επιλέξιμη για ενισχύσεις δυνάμει των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών, υπό τον όρο ότι:
- α) καλύπτει τις προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί προβληματική κατά την έννοια των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών και
 - β) δεν αποτελεί μέρος ευρύτερου επιχειρηματικού ομίλου²⁷, εκτός εάν πληρούνται οι οριζόμενες στο σημείο 26 προϋποθέσεις.

²⁷

Για να καθοριστεί εάν μια επιχείρηση είναι ανεξάρτητη ή αποτελεί μέρος επιχειρηματικού ομίλου, λαμβάνονται υπόψη τα κριτήρια του παραρτήματος I της σύστασης 2003/361/EK της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003 σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (EE L 124 της 20.5.2003, σ. 36).

26. Μια επιχείρηση που ανήκει ή έχει εξαγορασθεί από ευρύτερο επιχειρηματικό όμιλο δεν είναι καταρχήν επιλέξιμη για ενισχύσεις δυνάμει των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών, εκτός εάν μπορεί να αποδειχθεί ότι η εταιρεία έχει εγγενείς δυσχέρειες οι οποίες δεν έχουν προκύψει από την αυθαίρετη κατανομή των δαπανών στο εσωτερικό του ομίλου και ότι οι δυσχέρειες αυτές είναι τόσο σοβαρές, ώστε να μην μπορούν να αντιμετωπιστούν από τον ίδιο τον όμιλο. Όταν μια προβληματική εταιρεία συγκροτεί μια θυγατρική, η θυγατρική αυτή μαζί με την προβληματική εταιρεία που την ελέγχει θα θεωρούνται όμιλος και μπορούν να λαμβάνουν ενισχύσεις σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στο παρόν σημείο.

2.3. Ενίσχυση διάσωσης, ενίσχυση αναδιάρθρωσης και προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης

27. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές καλύπτουν τρία είδη ενίσχυσης: την ενίσχυση διάσωσης, την ενίσχυση αναδιάρθρωσης και την προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης.

28. Η ενίσχυση διάσωσης έχει από τη φύση της μεταβατικό χαρακτήρα. Κύριος στόχος της είναι να επιτρέπει στην προβληματική επιχείρηση να συνεχίσει τις δραστηριότητές της για το διάστημα που απαιτείται για την επεξεργασία σχεδίου αναδιάρθρωσης ή εκκαθάρισης. Η γενική αρχή είναι ότι η ενίσχυση διάσωσης επιτρέπει να υποστηριχθεί προσωρινά μία εταιρεία που αντιμετωπίζει σημαντική επιδείνωση της οικονομικής της κατάστασης η οποία χαρακτηρίζεται από οξεία κρίση ρευστότητας ή από τεχνική αφερεγγυότητα. Αυτή η προσωρινή υποστήριξη πρέπει να παρέχει χρόνο ικανό για την ανάλυση των συνθηκών που δημιούργησαν τις δυσκολίες και την ανάπτυξη κατάλληλου σχεδίου για την αντιμετώπισή τους.

29. Η ενίσχυση αναδιάρθρωσης πρέπει να αποκαθιστά τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της δικαιούχου επιχείρησης βάσει εφικτού, συγκροτημένου και μακρόπνοου σχεδίου αναδιάρθρωσης, καθιστώντας παράλληλα δυνατό τον επαρκή καταμερισμό των επιβαρύνσεων και τον περιορισμό των δυνητικών στρεβλώσεων του ανταγωνισμού.

30. Η προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης αποτελεί ενίσχυση της ρευστότητας που αποσκοπεί στην αναδιάρθρωση μιας επιχείρησης δημιουργώντας τις απαραίτητες συνθήκες προκειμένου η δικαιούχος επιχείρηση να σχεδιάσει και να εφαρμόσει τη δέουσα δράση για την αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητάς της. Η προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης χορηγείται μόνο σε ΜΜΕ.

2.4. Ενισχύσεις με σκοπό την κάλυψη του κοινωνικού κόστους της αναδιάρθρωσης

31. Μια αναδιάρθρωση συνεπάγεται κατά κανόνα μείωση ή εγκατάλειψη των προβληματικών δραστηριοτήτων. Αυτοί οι περιορισμοί είναι συχνά απαραίτητοι για λόγους εξορθολογισμού και αποτελεσματικότητας, πέραν των οποιωνδήποτε μειώσεων της παραγωγικής ικανότητας που ενδεχομένως απαιτούνται προκειμένου να χορηγηθεί ενίσχυση. Ανεξάρτητα από τα βαθύτερα αίτια, αυτά τα μέτρα οδηγούν εν γένει σε μειώσεις του προσωπικού της δικαιούχου επιχείρησης.

32. Η εργατική νομοθεσία των κρατών μελών ενδέχεται να προβλέπει γενικά καθεστώτα κοινωνικής ασφάλισης, βάσει των οποίων οι αποζημιώσεις απόλυσης και οι συντάξεις πρόωρης συνταξιοδότησης καταβάλλονται απευθείας στους απολυθέντες. Αυτά τα καθεστώτα δεν πρέπει να θεωρούνται κρατικές ενισχύσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης.

33. Εκτός από την απευθείας καταβολή αποζημίωσης λόγω απόλυσης και τη δυνατότητα πρόωρης συνταξιοδότησης των οικείων εργαζομένων, τα γενικά καθεστώτα κοινωνικής μέριμνας συχνά προβλέπουν ότι η κυβέρνηση καλύπτει το κόστος

παροχών που η επιχείρηση καταβάλλει στους απολυθέντες εργαζόμενους και οι οποίες υπερβαίνουν τις καταστατικές ή συμβατικές υποχρεώσεις της. Όταν τα καθεστάτα αυτά έχουν γενική εφαρμογή, χωρίς περιορισμούς κατά κλάδο σε κάθε εργαζόμενο που πληροί προκαθορισμένους όρους, και συνεπάγονται αυτόματη παροχή αυτών των πλεονεκτημάτων, τότε δεν θεωρείται ότι συνιστούν ενίσχυση βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 1 για τις υπό αναδιάρθρωση επιχειρήσεις. Αντίθετα, εάν τα καθεστάτα χρησιμοποιούνται για να στηρίζουν την αναδιάρθρωση σε ειδικούς βιομηχανικούς τομείς ενδέχεται να περιέχουν στοιχείο ενίσχυσης λόγω του επιλεκτικού τρόπου χρησιμοποίησής τους²⁸.

34. Οι υποχρεώσεις που έχει μια επιχείρηση βάσει της εργατικής νομοθεσίας ή των συλλογικών συμβάσεων με τα εργατικά σωματεία όσον αφορά τις αποζημιώσεις λόγω απόλυσης ή και τις πρόωρες συνταξιοδοτήσεις αποτελούν μέρος των συνήθων εξόδων μιας επιχείρησης τα οποία πρέπει να καταβάλει από ίδιους πόρους. Κατά συνέπεια, κάθε κρατική συμμετοχή στα εν λόγω έξοδα πρέπει να θεωρείται ότι συνιστά ενίσχυση. Αυτό ισχύει ανεξάρτητα από το εάν οι πληρωμές πραγματοποιούνται άμεσα στην επιχείρηση ή εάν χορηγούνται μέσω κυβερνητικού φορέα στους εργαζόμενους.
35. Η Επιτροπή δεν αντιτίθεται *εκ προοιμίου* στις ενισχύσεις αυτού του είδους όταν χορηγούνται σε προβληματικές επιχειρήσεις, επειδή αποφέρουν οικονομικά οφέλη τα οποία υπερβαίνουν τα συμφέροντα της οικείας επιχείρησης, διευκολύνουν τις διαρθρωτικές αλλαγές και περιορίζουν τα κοινωνικά προβλήματα.
36. Εκτός από την κάλυψη της δαπάνης για αποζημιώσεις λόγω απόλυσης και για πρόωρες συνταξιοδοτήσεις, ενισχύσεις χορηγούνται συχνά, σε μεμονωμένα καθεστάτα αναδιάρθρωσης, για επιμόρφωση, παροχή συμβουλών και πρακτική βοήθεια για την εξεύρεση εναλλακτικής απασχόλησης, καθώς επίσης για την επανεγκατάσταση, την επαγγελματική κατάρτιση και την παροχή βοήθειας σε εργαζόμενους που επιθυμούν να δημιουργήσουν νέες επιχειρήσεις. Η Επιτροπή λαμβάνει συστηματικά ευνοϊκή θέση όσον αφορά αυτές τις ενισχύσεις όταν χορηγούνται σε προβληματικές επιχειρήσεις.

3. ΣΥΜΒΙΒΑΣΙΜΟ ΜΕ ΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

37. Οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι κρατικές ενισχύσεις μπορούν να θεωρούνται συμβιβάσιμες με την εσωτερική αγορά παρατίθενται στο άρθρο 107 παράγραφοι 2 και 3 της Συνθήκης. Βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ), η Επιτροπή έχει τη δυνατότητα να εγκρίνει «ενισχύσεις για την προώθηση της αναπτύξεως ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων (...) εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον». Ιδιαίτερα αυτό μπορεί να συμβαίνει στην περίπτωση που η ενίσχυση είναι απαραίτητη για την επανόρθωση διαφορών που προκαλούνται από αδυναμίες της αγοράς ή για να διασφαλισθεί η οικονομική και κοινωνική συνοχή.

²⁸ Στην απόφασή του στην υπόθεση C-241/94 (Γαλλία κατά Επιτροπής, «Kimberly Clark Sopalin», Συλλογή Νομολογίας 1996, σ. I-4551), το Δικαστήριο δέχτηκε ότι η χρηματοδότηση από τις γαλλικές αρχές μέσω του εθνικού ταμείου απασχόλησης και σε επιλεκτική βάση μπορούσε να ευνοήσει ορισμένες επιχειρήσεις έναντι άλλων, καλύπτοντας έτσι τις προϋποθέσεις κρατικής ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της συνθήκης. (Στην απόφαση του Δικαστηρίου δεν αμφισβητείτο η βασιμότητα του συμπεράσματος της Επιτροπής ότι η ενίσχυση ήταν συμβιβάσιμη με την εσωτερική αγορά.)

38. Κατά γενική αρχή, τα μέτρα ενίσχυσης πρέπει να κοινοποιούνται μεμονωμένα στην Επιτροπή. Υπό ορισμένους όρους, η Επιτροπή μπορεί να εγκρίνει καθεστώτα ενισχύσεων μικρότερου ύψους: οι προϋποθέσεις για την έγκριση τέτοιων καθεστώτων περιλαμβάνονται κατωτέρω στο κεφάλαιο 6.
39. Κατά την αξιολόγηση του συμβιβάσιμου κοινοποιημένης ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά, η Επιτροπή εξετάζει εάν πληρούται έκαστο από τα κάτωθι κριτήρια:
- α) Συμβολή στην επίτευξη ενός σαφώς καθορισμένου στόχου κοινού συμφέροντος: ένα μέτρο κρατικής ενίσχυσης πρέπει να εξυπηρετεί σκοπό κοινού συμφέροντος σύμφωνα προς το άρθρο 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης (ενότητα 3.1).
 - β) Ανάγκη για κρατική παρέμβαση: ένα μέτρο κρατικής ενίσχυσης πρέπει να στοχεύει σε καταστάσεις όπου η ενίσχυση μπορεί να επιφέρει ουσιαστική βελτίωση την οποία δεν δύναται να επιτύχει η ίδια η αγορά, για παράδειγμα επανορθώνοντας μια ανεπάρκεια της αγοράς ή αντιμετωπίζοντας κάποιο πρόβλημα σχετικά με τα ίδια κεφάλαια ή την συνοχή (ενότητα 3.2).
 - γ) Καταλληλότητα του μέτρου ενίσχυσης: ένα μέτρο ενίσχυσης δεν θεωρείται συμβιβάσιμο εάν η επίτευξη του ίδιου στόχου καθίσταται δυνατή με άλλα, λιγότερο στρεβλωτικά μέτρα (ενότητα 3.3).
 - δ) Πρέπει να αποδεικνύεται ότι χωρίς την παροχή της ενίσχυσης η δικαιούχος επιχείρηση θα είχε τύχει αναδιάρθρωσης, πώλησης ή εκκαθάρισης κατά τρόπο που δεν θα εξυπηρετούσε τον στόχο κοινού συμφέροντος (ικανότητα της ενίσχυσης να λειτουργήσει ως κίνητρο) (ενότητα 3.4).
 - ε) Αναλογικότητα της ενίσχυσης (περιορισμός της ενίσχυσης στο ελάχιστο): η ενίσχυση δεν πρέπει να υπερβαίνει το ελάχιστο απαιτούμενο ύψος για την επίτευξη του στόχου κοινού συμφέροντος (ενότητα 3.5).
 - στ) αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών: οι αρνητικές επιπτώσεις της ενίσχυσης πρέπει να είναι επαρκώς περιορισμένες ώστε η συνολική στάθμιση του μέτρου να είναι θετική (ενότητα 3.6).
 - ζ) Διαφάνεια των ενισχύσεων: τα κράτη μέλη, η Επιτροπή, οι οικονομικοί παράγοντες και το κοινό πρέπει να διαθέτουν απρόσκοπτη πρόσβαση σε όλες τις ισχύουσες πράξεις και συναφείς πληροφορίες σχετικά με τη χορηγούμενη ενίσχυση (ενότητα 3.7).
40. Εάν τουλάχιστον ένα από τα ανωτέρω κριτήρια δεν πληρούται, τότε η ενίσχυση δεν θα θεωρείται συμβατή με την εσωτερική αγορά.
41. Η συνολική στάθμιση ορισμένων κατηγοριών καθεστώτων μπορεί επίσης να υπόκειται σε απαίτηση *εκ των υστέρων* αξιολόγησης, όπως περιγράφεται στα σημεία 113 έως 115 των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών.
42. Επιπλέον, εάν ένα μέτρο κρατικής ενίσχυσης ή οι όροι που το συνοδεύουν (συμπεριλαμβανομένης της μεθόδου χρηματοδότησης όταν αυτή αποτελεί

αναπόσπαστο μέρος αυτής) επιφέρουν μη διαχωρίσιμη παραβίαση του ενωσιακού δικαίου, η ενίσχυση δεν μπορεί να κηρυχθεί συμβατή με την εσωτερική αγορά²⁹.

43. Στο παρόν κεφάλαιο, η Επιτροπή παραθέτει τις συνθήκες υπό τις οποίες αξιολογεί κάθε επιμέρους κριτήριο που αναφέρεται στο σημείο 39.

3.1. Συνεισφορά στην επίτευξη στόχου κοινού συμφέροντος

44. Δεδομένης της σημασίας της εξόδου από την αγορά για τη διαδικασία της αύξησης της παραγωγικότητας, απλώς και μόνο η αποτροπή της εξόδου μιας επιχείρησης από την αγορά δεν συνιστά επαρκή αιτιολόγηση για την παροχή ενίσχυσης. Πρέπει να προσκομίζονται σαφείς αποδείξεις ότι η ενίσχυση επιδιώκει στόχο κοινού συμφέροντος, όπως η πρόληψη κοινωνικών προβλημάτων ή η αντιμετώπιση ανεπαρκειών της αγοράς (ενότητα 3.1.1) αποκαθιστώντας τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της επιχείρησης (ενότητα 3.1.2).

3.1.1. Απόδειξη κοινωνικών προβλημάτων ή ανεπαρκειών της αγοράς

45. Τα κράτη μέλη οφείλουν να αποδείξουν ότι η κατάρρευση του δικαιούχου ενδέχεται να προκαλέσει σοβαρά κοινωνικά προβλήματα ή μείζονες ανεπάρκειες στην αγορά, ειδικότερα δε:

- α) το γεγονός ότι το ποσοστό ανεργίας στην(στις) οικεία(-ες) περιφέρεια(-ες) είναι είτε:
 - (1) υψηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ, επίμονο και μη ευνοϊκό για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στην(στις) οικεία(-ες) περιφέρεια(-ες), ή
 - (2) υψηλότερο από τον μέσο όρο του κράτους μέλους, μόνιμο και μη ευνοϊκό για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στην(στις) οικεία(-ες) περιφέρεια(-ες), ή
- β) τον κίνδυνο διατάραξης της παροχής σημαντικής υπηρεσίας που δύσκολα μπορεί να αντικατασταθεί και σε τομέα στον οποίο δύσκολα θα μπορούσε να εισέλθει κάποιος ανταγωνιστής (π.χ. εθνικός πάροχος υποδομής)·
- γ) τις πιθανές αρνητικές συνέπειες της εξόδου μιας επιχείρησης με σημαντικό συστημικό ρόλο σε συγκεκριμένη περιφέρεια ή τομέα (π.χ. ως προμηθευτής σημαντικών πρώτων υλών)·
- δ) τον κίνδυνο της διακοπής της συνέχειας στην παροχή υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος·
- ε) την κατάρρευση ή τα δυσμενή κίνητρα πιστωτικών αγορών που θα μπορούσαν να ωθήσουν μία κατά τα άλλα βιώσιμη επιχείρηση στη χρεοκοπία·
- στ) όταν η έξοδος της οικείας επιχείρησης από την αγορά θα μπορούσε να συνεπάγεται τη μη αναστρέψιμη απώλεια σημαντικών τεχνικών γνώσεων ή εμπειρογνομοσύνης· ή
- ζ) παρεμφερείς καταστάσεις σοβαρής δυσπραγίας δεόντως τεκμηριωμένες από το οικείο κράτος μέλος.

²⁹ Βλέπε για παράδειγμα υπόθεση C-156/98, Γερμανία κατά Επιτροπής (Συλλογή 2000, σ. I-6857), σκέψη 78, και υπόθεση C-333/07 Régie Networks κατά Rhone Alpes Bourgogne (Συλλογή 2008, σ. I-10807), σκέψεις 94 έως 116.

46. Η οικονομική αποτυχία μιας επιμέρους ΜΜΕ είναι απίθανο να συνεπάγεται τον βαθμό κοινωνικών προβλημάτων ή ανεπαρκειών της αγοράς που απαιτούνται προκειμένου να εφαρμόζεται το σημείο 45. Εντούτοις είναι μεγαλύτερος ο προβληματισμός, στην περίπτωση των ΜΜΕ, ότι μπορεί να καταστραφεί αξία όταν ΜΜΕ που έχουν τη δυνατότητα αναδιάρθρωσης για να αποκαταστήσουν τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά τους στερούνται την ευκαιρία να το πράξουν λόγω προβλημάτων ρευστότητας. Επομένως, όσον αφορά τη χορήγηση ενίσχυσης σε προβληματικές ΜΜΕ, αρκεί να αποδείξει το κράτος μέλος ότι η οικονομική αποτυχία του δικαιούχου θα μπορούσε να συνεπάγεται κοινωνικά προβλήματα ή ανεπάρκεια της αγοράς, και ειδικότερα:
- α) δυνητικές αρνητικές συνέπειες της εξόδου από την αγορά καινοτόμων ΜΜΕ ή ΜΜΕ με υψηλή ικανότητα ανάπτυξης·
 - β) πιθανές αρνητικές συνέπειες της εξόδου από την αγορά μιας επιχείρησης με διευρυμένο δίκτυο συνδέσεων με άλλες τοπικές ή περιφερειακές επιχειρήσεις, ειδικότερα με άλλες ΜΜΕ·
 - γ) κατάρρευση ή δυσμενή κίνητρα πιστωτικών αγορών που θα μπορούσαν να ωθήσουν μία κατά τα άλλα βιώσιμη επιχείρηση στη χρεοκοπία· ή
 - δ) παρεμφερείς καταστάσεις δυσπραγίας δεόντως τεκμηριωμένες από το οικείο κράτος μέλος.

3.1.2. Σχέδιο αναδιάρθρωσης και επάνοδος στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα

47. Η αναδιάρθρωση, κατά την έννοια των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών, δεν περιορίζεται μόνο σε μια χρηματοοικονομική ενίσχυση για την αποκατάσταση των προηγούμενων ζημιών, χωρίς παρέμβαση στις αιτίες αυτών των ζημιών. Στην περίπτωση ενίσχυσης αναδιάρθρωσης, η Επιτροπή ζητεί από το οικείο κράτος μέλος να υποβάλει ένα εφικτό, συγκροτημένο και μακρόπνοο σχέδιο αναδιάρθρωσης για την αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας της δικαιούχου επιχείρησης³⁰. Η αναδιάρθρωση μπορεί να περιλαμβάνει ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα στοιχεία: την αναδιοργάνωση και τον εξορθολογισμό των δραστηριοτήτων του δικαιούχου σε αποτελεσματικότερη βάση, μέτρο που κατά κανόνα συνεπάγεται την εγκατάλειψη ζημιολόγων δραστηριοτήτων, την αναδιάρθρωση των υφιστάμενων δραστηριοτήτων που μπορούν να καταστούν εκ νέου ανταγωνιστικές και, ενδεχομένως, τη διαφοροποίηση του αντικειμένου προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης νέων βιώσιμων δραστηριοτήτων. Κατά κανόνα επίσης περιλαμβάνει τη χρηματοοικονομική αναδιάρθρωση με τη μορφή εισφορών κεφαλαίου από νέους ή υφιστάμενους μετόχους και μείωση του χρέους από τους υφιστάμενους πιστωτές.
48. Η χορήγηση της ενίσχυσης προϋποθέτει ως εκ τούτου την εφαρμογή του σχεδίου αναδιάρθρωσης το οποίο, για κάθε περίπτωση ενίσχυσης ad hoc, πρέπει να επικυρώνεται από την Επιτροπή. Κατά παρέκκλιση, στην περίπτωση παροχής ad hoc ενίσχυσης προς ΜΜΕ, το κράτος μέλος υπέχει την ευθύνη της αξιολόγησης της καταλληλότητας του σχεδίου αναδιάρθρωσης για την αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του δικαιούχου, σύμφωνα προς τα σημεία 49 έως 54, και την ευθύνη κοινοποίησης των αποτελεσμάτων της εν λόγω αξιολόγησης στην Επιτροπή.

³⁰ Ενδεικτικό πρότυπο σχεδίου αναδιάρθρωσης παρατίθεται στο παράρτημα 2.

49. Το σχέδιο αναδιάρθρωσης πρέπει να επιτρέπει την αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας της επιχείρησης μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα και να βασίζεται σε ρεαλιστικές υποθέσεις όσον αφορά τις μελλοντικές συνθήκες λειτουργίας, οι οποίες πρέπει να αποκλείουν το ενδεχόμενο περαιτέρω κρατικής ενίσχυσης που δεν περιλαμβάνεται στο σχέδιο αναδιάρθρωσης. Η περίοδος αναδιάρθρωσης πρέπει να είναι όσο το δυνατόν βραχύτερη και καταρχήν να μην υπερβαίνει τα τρία έτη³¹. Το σχέδιο αναδιάρθρωσης πρέπει να υποβάλλεται με όλες τις αναγκαίες διευκρινίσεις στην Επιτροπή και πρέπει, συγκεκριμένα, να περιλαμβάνει τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παρούσα ενότητα (3.1.2).
50. Το σχέδιο αναδιάρθρωσης πρέπει να προσδιορίζει τα αίτια των προβλημάτων του δικαιούχου καθώς και τις αδυναμίες του και να περιγράφει συνοπτικά πώς τα προτεινόμενα μέτρα αναδιάρθρωσης πρόκειται να επανορθώσουν τα βασικά προβλήματα του δικαιούχου.
51. Στο σχέδιο πρέπει να παρέχονται πληροφορίες για το επιχειρηματικό μοντέλο του δικαιούχου, αποδεικνύοντας πώς το σχέδιο θα ωφελήσει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά του. Πρέπει να περιλαμβάνονται, ειδικότερα, πληροφορίες σχετικά με την οργανωτική δομή του δικαιούχου, τη χρηματοδότηση, την εταιρική διακυβέρνηση και άλλες σημαντικές πτυχές. Το σχέδιο αναδιάρθρωσης πρέπει να εξετάζει εάν τα προβλήματα του δικαιούχου θα μπορούσαν να είχαν αποφευχθεί με την κατάλληλη και έγκαιρη διαχειριστική δράση και, εάν ισχύει αυτό, πρέπει να αποδεικνύει ότι έχουν εφαρμοστεί οι δέουσες αλλαγές της διοίκησης. Όταν τα προβλήματα του δικαιούχου οφείλονται σε ατέλειες του επιχειρηματικού του μοντέλου ή του συστήματος εταιρικής διακυβέρνησης, επιβάλλεται να γίνονται οι δέουσες αλλαγές.
52. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα της σχεδιαζόμενης αναδιάρθρωσης πρέπει να αποδεικνύονται βάσει υπόθεσης αναφοράς, καθώς και βάσει απαισιόδοξων υποθέσεων (δυσμενέστερη δυνατή έκβαση). Για τον σκοπό αυτό, το σχέδιο αναδιάρθρωσης πρέπει μεταξύ άλλων να λαμβάνει υπόψη την παρούσα κατάσταση και τις μελλοντικές προοπτικές της προσφοράς και της ζήτησης στην αγορά του οικείου προϊόντος και τους βασικούς συντελεστές κόστους στον κλάδο, απηχώντας υποθέσεις σεναρίου αναφοράς και σεναρίου δυσμενούς εξέλιξης, καθώς και τα ιδιαίτερα δυνατά και αδύνατα σημεία του δικαιούχου. Οι παραδοχές πρέπει να συγκρίνονται με τα κατάλληλα κριτήρια αναφοράς για το σύνολο του κλάδου και, κατά περίπτωση, να είναι κατάλληλα προσαρμοσμένες ώστε να λαμβάνουν υπόψη τις επιμέρους συνθήκες ανά κράτος και ανά τομέα. Ο δικαιούχος πρέπει να παρέχει ανάλυση ευαισθησίας που εντοπίζει τις κύριες παραμέτρους της επίδοσης του δικαιούχου και τους βασικούς παράγοντες μελλοντικού κινδύνου. Όταν ο δικαιούχος είναι μεγάλη επιχείρηση, πρέπει επίσης να παρέχει έρευνα της αγοράς.
53. Η αποκατάσταση της βιωσιμότητας του δικαιούχου πρέπει κυρίως να αποτελεί απόρροια εσωτερικών μέτρων, καταλήγοντας ειδικότερα στην παύση δραστηριοτήτων οι οποίες θα παρέμεναν διαρθρωτικά ζημιογόνες σε μεσοπρόθεσμη βάση. Η αποκατάσταση της βιωσιμότητας δεν μπορεί να εξαρτάται από αισιόδοξες παραδοχές σχετικά με εξωτερικούς παράγοντες όπως οι αυξομειώσεις των τιμών, η ζήτηση και η προσφορά δυσεύρετων πρώτων υλών, ούτε μπορεί να συνδέεται με

³¹ Η εν λόγω περίοδος μπορεί, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να παραταθεί σε πέντε έτη κατά μέγιστο όριο, όταν το κράτος μέλος μπορεί να αποδείξει ότι, λόγω των ειδικών χαρακτηριστικών της εκάστοτε αγοράς, μια περίοδος τριών ετών δεν επαρκεί για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας.

καλύτερες αποδόσεις του δικαιούχου έναντι της αγοράς και των ανταγωνιστών του ούτε με την είσοδο και επέκταση των δραστηριοτήτων του σε νέους τομείς όπου δεν διαθέτει πείρα ή ιστορικό επιδόσεων (εκτός εάν αιτιολογείται δεόντως και είναι απαραίτητο για λόγους διαφοροποίησης και βιωσιμότητας)

54. Η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα επιτυγχάνεται όταν μια επιχείρηση είναι σε θέση να παρέχει τη δέουσα προβλεπόμενη απόδοση επί του κεφαλαίου εφόσον έχει καλύψει όλες τις δαπάνες της, συμπεριλαμβανομένης της απόσβεσης και των χρηματοοικονομικών επιβαρύνσεων. Η αναδιάρθρωμένη επιχείρηση πρέπει να είναι σε θέση να σταθεί ανταγωνιστικά στην αγορά με τις δικές της δυνάμεις.

3.2. Ανάγκη για κρατική παρέμβαση

55. Τα κράτη μέλη που προτίθενται να χορηγήσουν ενίσχυση αναδιάρθρωσης πρέπει να υποβάλουν συγκριτική παρουσίαση με μια αξιόπιστη εναλλακτική εκδοχή που δεν θα συνεπάγεται κρατική ενίσχυση, αποδεικνύοντας πώς ο συναφής στόχος ή στόχοι της ενότητας 3.1.1 ανωτέρω δεν θα μπορούσαν να επιτευχθούν, ή θα επιτυγχάνονταν σε μικρότερο βαθμό, στην περίπτωση της εναλλακτικής εκδοχής. Μεταξύ των εναλλακτικών εκδοχών μπορεί να περιλαμβάνεται αναδιοργάνωση του χρέους, εκποίηση στοιχείων ενεργητικού, άντληση ιδιωτικού κεφαλαίου, πώληση σε ανταγωνιστή ή διάλυση, τα οποία θα υλοποιούνται σε κάθε περίπτωση είτε μέσω υπαγωγής σε διαδικασία αφερεγγυότητας ή αναδιοργάνωσης ή με άλλον τρόπο.

3.3. Καταλληλότητα

56. Τα κράτη μέλη πρέπει να μεριμνούν ότι η ενίσχυση χορηγείται στη μορφή που είναι πιθανό να προκαλέσει τη μικρότερη δυνατή στρέβλωση του εμπορίου και του ανταγωνισμού. Σε περίπτωση προβληματικών επιχειρήσεων, τούτο μπορεί να επιτευχθεί εάν διασφαλίζεται ότι η ενίσχυση έχει την κατάλληλη μορφή ώστε να αντιμετωπίσει τα προβλήματα του δικαιούχου και ότι η ανταμοιβή που καταβάλλεται είναι η προσήκουσα. Στην παρούσα ενότητα παρατίθενται οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται ώστε να αποδεικνύεται η καταλληλότητα του μέτρου ενίσχυσης.

3.3.1. Ενίσχυση διάσωσης

57. Για να εγκριθούν από την Επιτροπή, οι ενισχύσεις διάσωσης πρέπει να πληρούν τους ακόλουθους όρους:
- α) να αποτελούν προσωρινή στήριξη ρευστότητας υπό μορφή δανείων ή εγγυήσεων δανείου
 - β) το χρηματοοικονομικό κόστος του δανείου ή, στην περίπτωση των εγγυήσεων δανείου, το συνολικό χρηματοοικονομικό κόστος του εγγυημένου δανείου, περιλαμβανομένου του επιτοκίου του δανείου και της προμήθειας της εγγύησης, πρέπει να συνάδει με το σημείο 60.
 - γ) εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στο στοιχείο δ) κατωτέρω, κάθε δάνειο πρέπει να έχει αποπληρωθεί και κάθε εγγύηση πρέπει να έχει λήξει εντός διαστήματος όχι μεγαλύτερου των έξι μηνών από την εκταμίευση της πρώτης δόσης προς τη δικαιούχο επιχείρηση.
 - δ) τα κράτη μέλη αναλαμβάνουν να κοινοποιήσουν στην Επιτροπή, το αργότερο έξι μήνες μετά από την έγκριση του μέτρου ενίσχυσης διάσωσης ή, στην περίπτωση μη κοινοποιημένης ενίσχυσης, το αργότερο έξι μήνες μετά την εκταμίευση της πρώτης δόσης προς τον δικαιούχο,

- (1) αποδείξεις ότι το δάνειο έχει αποπληρωθεί ολοσχερώς και/ή ότι έχει αποσβεσθεί η εγγύηση· ή
 - (2) ένα σχέδιο αναδιάρθρωσης όπως ορίζεται στην ενότητα 3.1.2· κατά την υποβολή σχεδίου αναδιάρθρωσης, η έγκριση της ενίσχυσης διάσωσης παρατείνεται αυτόματα μέχρις ότου η Επιτροπή εκδώσει την τελική της απόφαση σχετικά με το σχέδιο αναδιάρθρωσης, εκτός εάν η Επιτροπή αποφασίσει ότι αυτή η παράταση δεν είναι δικαιολογημένη ή ότι πρέπει να περιοριστεί ως προς τον χρόνο και το πεδίο εφαρμογής· άπαξ και θεσπισθεί και εφαρμοστεί σχέδιο αναδιάρθρωσης για το οποίο έχει αιτηθεί η χορήγηση ενίσχυσης, κάθε περαιτέρω ενίσχυση θεωρείται ενίσχυση αναδιάρθρωσης· ή
 - (3) ένα σχέδιο ρευστοποίησης που θα παρουσιάζει με τεκμηριωμένο τρόπο τα στάδια προς τη ρευστοποίηση του δικαιούχου εντός εύλογου χρονικού πλαισίου χωρίς τη λήψη περαιτέρω ενίσχυσης.
- ε) Διαρθρωτικά μέτρα, όπως εξαγορά ή πώληση σημαντικών επιχειρήσεων ή στοιχείων ενεργητικού, δεν επιτρέπεται να εφαρμοστούν παράλληλα με την ενίσχυση διάσωσης, εκτός εάν απαιτούν άμεση δράση.

3.3.2. *Ενίσχυση αναδιάρθρωσης*

58. Τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να επιλέξουν τη μορφή της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης. Εντούτοις, πρέπει να μεριμνούν ότι το μέσο που επιλέγουν είναι κατάλληλο για το πρόβλημα το οποίο επιδιώκει να αντιμετωπίσει. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη πρέπει να αξιολογούν εάν τα προβλήματα των δικαιούχων αφορούν τη ρευστότητα ή τη φερεγγυότητα και να επιλέγουν τα κατάλληλα μέσα για την αντιμετώπιση των διαπιστωμένων προβλημάτων. Για παράδειγμα, στην περίπτωση προβλημάτων φερεγγυότητας, κατάλληλο μέτρο μπορεί να είναι η αύξηση των στοιχείων ενεργητικού μέσω ανακεφαλαιοποίησης, ενώ σε μια κατάσταση όπου τα προβλήματα σχετίζονται κυρίως με τη ρευστότητα, μπορεί να αποβεί επαρκής η ενίσχυση μέσω δανείων ή εγγυήσεων δανείου.

3.3.3. *Προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης για ΜΜΕ*

59. Για να εγκριθεί από την Επιτροπή, η προσωρινή στήριξη για την αναδιάρθρωση πρέπει να πληροί τους ακόλουθους όρους:
- α) Να συνίσταται σε ενίσχυση υπό τη μορφή δανείων ή εγγυήσεων δανείου.
 - β) Το χρηματοοικονομικό κόστος του δανείου ή, στην περίπτωση των εγγυήσεων δανείου, το συνολικό χρηματοοικονομικό κόστος του εγγυημένου δανείου, περιλαμβανομένου του επιτοκίου του δανείου και της προμήθειας της εγγύησης, πρέπει να συνάδει με το σημείο 60.
 - γ) Κάθε δάνειο πρέπει να επιστρέφεται και κάθε εγγύηση να λήγει εντός [12] [18] μηνών κατά ανώτατο όριο από την καταβολή της πρώτης δόσης στον δικαιούχο.
 - δ) Το αργότερο εντός έξι μηνών από την έγκριση της προσωρινής στήριξης αναδιάρθρωσης ή, σε περίπτωση μη κοινοποιημένης ενίσχυσης, το αργότερο εντός έξι μηνών από την εκταμίευση της πρώτης δόσης στον δικαιούχο, ο δικαιούχος κοινοποιεί απλοποιημένο σχέδιο αναδιάρθρωσης στο κράτος μέλος. Το εν λόγω σχέδιο δεν χρειάζεται να περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που παρατίθενται στα σημεία 49 έως 54, αλλά τουλάχιστον πρέπει να αναφέρει τις

δράσεις που πρέπει να αναλάβει ο δικαιούχος προκειμένου να αποκαταστήσει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά του χωρίς κρατική στήριξη.

3.3.4. Αμοιβή

60. Το ύψος της αμοιβής πρέπει να αντικατοπτρίζει τη βασική πιστοληπτική ικανότητα του δικαιούχου, προεξοφλώντας τις προσωρινές επιπτώσεις τόσο των προβλημάτων ρευστότητας όσο και της κρατικής στήριξης, και πρέπει να παρέχει κίνητρα στον δικαιούχο να αποπληρώσει την ενίσχυση το ταχύτερο δυνατόν. Η Επιτροπή απαιτεί επομένως τον προσδιορισμό της αμοιβής ως εξής:

- α) στην περίπτωση ενίσχυσης διάσωσης, το επιτόκιο δεν είναι χαμηλότερο του επιτοκίου αναφοράς που ορίζεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την αναθεώρηση της μεθόδου καθορισμού των επιτοκίων αναφοράς και προεξόφλησης³² για αδύναμες επιχειρήσεις με χαμηλά επίπεδα εξασφάλισης (επί του παρόντος επιτόκιο IBOR ενός έτους συν 400 μονάδες βάσης³³).
- β) κατά τους πρώτους έξι μήνες ισχύος ενός μέτρου προσωρινής στήριξης αναδιάρθρωσης, το επιτόκιο δεν είναι χαμηλότερο του επιτοκίου που ορίζεται στο στοιχείο α) ανωτέρω, μείον [50] μονάδες βάσης.
- γ) κατά το δεύτερο εξάμηνο ισχύος ενός μέτρου προσωρινής στήριξης αναδιάρθρωσης, το επιτόκιο δεν είναι χαμηλότερο του επιτοκίου που ορίζεται στο στοιχείο α) ανωτέρω.
- δ) [ΕΑΝ Η ΜΕΓΙΣΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΕΙΝΑΙ 18 ΜΗΝΕΣ:] κατά τους τελευταίους έξι μήνες ισχύος ενός μέτρου προσωρινής στήριξης αναδιάρθρωσης, το επιτόκιο δεν είναι χαμηλότερο του επιτοκίου που ορίζεται στο στοιχείο α) ανωτέρω, συν [50] μονάδες βάσης.

Στην περίπτωση ενίσχυσης χορηγούμενης σε μεγάλη επιχείρηση, όταν υπάρχουν αποδείξεις ότι το επιτόκιο που ορίζεται στο στοιχείο α) ανωτέρω δεν αποτελεί κατάλληλο σημείο αναφοράς, για παράδειγμα εάν διαφέρει ουσιαστικά από την τιμολόγηση στην αγορά παρόμοιων μέσων που προσφάτως εξέδωσε ο δικαιούχος, η Επιτροπή δύναται να προσαρμόζει αναλόγως το απαιτούμενο επίπεδο αμοιβής.

3.4. Χαρακτήρας κινήτρου

61. Τα κράτη μέλη που προτίθενται να χορηγήσουν ενίσχυση αναδιάρθρωσης πρέπει να αποδείξουν ότι χωρίς την παροχή της ενίσχυσης η δικαιούχος επιχείρηση θα είχε τύχει αναδιάρθρωσης, πώλησης ή εκκαθάρισης κατά τρόπο που δεν θα εξυπηρετούσε τον στόχο κοινού συμφέροντος. Η απόδειξη αυτή μπορεί να ενταχθεί στην αντίστροφη ανάλυση που υποβάλλεται σύμφωνα προς το σημείο 55.

3.5. Αναλογικότητα της ενίσχυσης/ περιορισμός της ενίσχυσης στο ελάχιστο

3.5.1. Ενίσχυση διάσωσης

62. Η ενίσχυση διάσωσης πρέπει να περιορίζεται στο ποσό που απαιτείται για τη συνέχιση των δραστηριοτήτων του δικαιούχου για έξι μήνες· για τον καθορισμό αυτού του ποσού θα λαμβάνεται υπόψη το αποτέλεσμα της εφαρμογής του τύπου

³² ΕΕ C 14 της 19.1.2008, σ. 6.

³³ Προς αποφυγή αμφιβολιών, η σημείωση σχετικά με την αμοιβή της ενίσχυσης διάσωσης στον πίνακα δανειακών περιθωρίων στην εν λόγω ανακοίνωση παύει να ισχύει από την ημερομηνία εφαρμογής των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών.

που ορίζεται στο παράρτημα 1· οποιαδήποτε ενίσχυση διάσωσης υπερβαίνει το αποτέλεσμα αυτού του υπολογισμού εγκρίνεται μόνο εάν είναι δεόντως αιτιολογημένη και συνοδεύεται από σχέδιο ρευστότητας που παραθέτει τις ανάγκες ρευστότητας του δικαιούχου για τους επόμενους έξι μήνες.

3.5.2. *Ενίσχυση αναδιάρθρωσης*

63. Το ύψος και η ένταση της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης πρέπει να περιορίζονται στο ελάχιστο απαραίτητο που θα επιτρέψει την αναδιάρθρωση με βάση τους διαθέσιμους χρηματοοικονομικούς πόρους του δικαιούχου, των μετόχων του ή του εμπορικού ομίλου στον οποίο ανήκει. Ειδικότερα πρέπει να εξασφαλίζεται επαρκές επίπεδο καταμερισμού των επιβαρύνσεων, όπως παρατίθεται αναλυτικά στην ενότητα (3.5.2). Αυτή η αξιολόγηση λαμβάνει υπόψη οποιαδήποτε προηγουμένως χορηγηθείσα ενίσχυση διάσωσης.

3.5.2.1. [Επιλογή καταμερισμού των επιβαρύνσεων 1]

64. Σημαντική συμμετοχή³⁴ στην αναδιάρθρωση απαιτείται από τους ίδιους πόρους του δικαιούχου της ενίσχυσης, τους μετόχους ή τους πιστωτές του ή τον επιχειρηματικό όμιλο στον οποίο ανήκει. Όταν οι δυσκολίες του δικαιούχου σχετίζονται με έλλειμμα ιδίων κεφαλαίων, στην εν λόγω συμμετοχή πρέπει να περιλαμβάνονται μέτρα όπως η άντληση νέου μετοχικού κεφαλαίου από υπάρχοντες μετόχους, η απομείωση του υφιστάμενου χρέους και των γραμματίων κεφαλαίου ή η μετατροπή υφιστάμενου χρέους σε ίδια κεφάλαια, η άντληση νέων ιδίων κεφαλαίων από ιδιώτες ή η πώληση στοιχείων του ενεργητικού που δεν είναι απαραίτητα για την επιβίωση του δικαιούχου (στον βαθμό που η εν λόγω πώληση πραγματοποιείται πάνω από τη λογιστική αξία). Όταν οι δυσκολίες του δικαιούχου σχετίζονται με προβλήματα ρευστότητας, η συμμετοχή πρέπει να λαμβάνει τη μορφή μέτρων δημιουργίας ταμειακών διαθεσίμων, όπως η εξεύρεση νέας χρηματοδότησης χρέους σε συνθήκες αγοράς ή η πώληση στοιχείων του ενεργητικού που δεν είναι απαραίτητα για την επιβίωση του δικαιούχου· τα ταμειακά διαθέσιμα που παράγονται με αυτόν τον τρόπο πρέπει να χρησιμοποιούνται για τη μείωση του όγκου των δανείων ή των εγγυήσεων δανείων που απαιτούνται από το κράτος. Οι συμμετοχές πρέπει να είναι πραγματικές, δηλαδή ουσιαστικές, αποκλείοντας τυχόν μελλοντικά προσδοκώμενα κέρδη όπως οι ταμειακές εισροές και να είναι όσο το δυνατόν υψηλότερες. Η συμμετοχή του κράτους, για παράδειγμα με την ιδιότητά του μετόχου ή του πιστωτή, δεν συμβάλλει στην αντιμετώπιση των προβληματισμού ηθικού κινδύνου ούτε στην παροχή αποδείξεων ότι οι αγορές είναι υπέρ της αποκατάστασης της βιωσιμότητας, και επομένως δεν λαμβάνεται υπόψη για αυτούς τους σκοπούς.

65. Οι εν λόγω συμμετοχές στην αναδιάρθρωση κατά κανόνα θεωρούνται επαρκείς εάν το ύψος τους ισοδυναμεί τουλάχιστον με το ύψος της ενίσχυσης και εάν η συμμετοχή των υφιστάμενων μετόχων και πιστωτών είναι εύλογη δεδομένων των πιθανών ζημιών που θα είχαν υποστεί σε ενδεχόμενη πτώχευση. Για τους σκοπούς του σημείου 65, η Επιτροπή θεωρεί ότι το συνολικό ονομαστικό ποσό των μέτρων ενίσχυσης συνιστά ενίσχυση, εκτός εάν το οικείο κράτος μέλος προσκομίσει αντικειμενικές και επαληθεύσιμες αποδείξεις ότι το στοιχείο της ενίσχυσης είναι μικρότερο. Σε εξαιρετικές περιστάσεις και σε περιπτώσεις ιδιαίτερης δυσκολίας, οι

³⁴ Αυτή η συμμετοχή δεν πρέπει να περιλαμβάνει ενίσχυση. Αυτό δεν ισχύει για παράδειγμα στην περίπτωση που πρόκειται για δάνειο με επιδότηση επιτοκίου ή καλυπτόμενο από εγγύηση του δηmosίου που περικλείει στοιχεία ενίσχυσης.

οποίες πρέπει να αποδεικνύονται από το κράτος μέλος, η Επιτροπή μπορεί να δέχεται συμμετοχή χαμηλότερη από το ποσό της ενίσχυσης.

3.5.2.2. [Επιλογή καταμερισμού των επιβαρύνσεων 2]

66. Σημαντική συμμετοχή³⁵ στην αναδιάρθρωση απαιτείται από τους ίδιους πόρους του δικαιούχου της ενίσχυσης, τους μετόχους ή τους πιστωτές του ή τον επιχειρηματικό όμιλο στον οποίο ανήκει. Όταν οι δυσκολίες του δικαιούχου σχετίζονται με έλλειμμα ιδίων κεφαλαίων, η εν λόγω συμμετοχή πρέπει να περιλαμβάνει μέτρα όπως η άντληση νέου μετοχικού κεφαλαίου από υπάρχοντες μετόχους, η απομείωση του υφιστάμενου χρέους και των γραμματίων κεφαλαίου ή η μετατροπή υφιστάμενου χρέους σε ίδια κεφάλαια, η άντληση νέων ιδίων κεφαλαίων από ιδιώτες ή η πώληση στοιχείων του ενεργητικού που δεν είναι απαραίτητα για την επιβίωση του δικαιούχου (στον βαθμό που η εν λόγω πώληση πραγματοποιείται πάνω από τη λογιστική αξία). Όταν οι δυσκολίες του δικαιούχου σχετίζονται με προβλήματα ρευστότητας, η συμμετοχή πρέπει να λαμβάνει τη μορφή μέτρων δημιουργίας ταμειακών διαθεσίμων, όπως η εξεύρεση νέας χρηματοδότησης χρέους σε συνθήκες αγοράς ή η πώληση στοιχείων του ενεργειακού που δεν είναι απαραίτητα για την επιβίωση του δικαιούχου· τα ταμειακά διαθέσιμα που παράγονται με αυτόν τον τρόπο πρέπει να χρησιμοποιούνται για τη μείωση του όγκου των δανείων ή των εγγυήσεων δανείων που απαιτούνται από το κράτος. Οι συμμετοχές πρέπει να είναι πραγματικές, δηλαδή ουσιαστικές, αποκλείοντας τυχόν μελλοντικά προσδοκώμενα κέρδη όπως οι ταμειακές εισροές και να είναι όσο το δυνατόν υψηλότερες. Η συμμετοχή του κράτους, για παράδειγμα με την ιδιότητά του μετόχου ή του πιστωτή, δεν συμβάλει στην αντιμετώπιση των προβληματισμών περί ηθικού κινδύνου ούτε στην παροχή αποδείξεων ότι οι αγορές είναι υπέρ της αποκατάστασης της βιωσιμότητας, και επομένως δεν λαμβάνεται υπόψη για αυτούς τους σκοπούς.
67. Οι συμμετοχές αυτές στην αναδιάρθρωση θεωρούνται κατά κανόνα επαρκείς εάν ισοδυναμούν τουλάχιστον με το 50 % του κόστους αναδιάρθρωσης. Σε εξαιρετικές περιστάσεις και σε περιπτώσεις ιδιαίτερης δυσκολίας, οι οποίες πρέπει να αποδεικνύονται από το κράτος μέλος, η Επιτροπή μπορεί να δέχεται συμμετοχή χαμηλότερη από το 50 % του κόστους αναδιάρθρωσης.
68. Όταν η κρατική στήριξη παρέχεται σε σχέση προς το κόστος αναδιάρθρωσης που περιλαμβάνει κάλυψη προηγούμενων ζημιών, για παράδειγμα όταν το κράτος παρέχει επιδοτήσεις, εισφορές κεφαλαίου ή μειώνει χρέος προκειμένου να αποκατασταθεί η κεφαλαιακή θέση του δικαιούχου, τούτο έχει επιπτώσεις προστασίας των επενδυτών από τις συνέπειες της επιλογής τους να επενδύσουν στον δικαιούχο. Αυτό ενέχει το ενδεχόμενο ηθικού κινδύνου και μπορεί να υπονομεύσει την πειθαρχία της αγοράς. Κατά συνέπεια, η ενίσχυση για την κάλυψη προηγούμενων ζημιών πρέπει να χορηγείται μόνο υπό όρους που περιλαμβάνουν επαρκή καταμερισμό των επιβαρύνσεων μεταξύ των υφιστάμενων επενδυτών.
69. Ο κατάλληλος καταμερισμός των επιβαρύνσεων συνεπάγεται κατά κανόνα την πλήρη ανάληψη των προηγούμενων ζημιών από τους υφιστάμενους μετόχους. Εάν οι απαιτήσεις των μετόχων δεν αρκούν για την κάλυψη αυτών των ζημιών, οι εναπομείνουσες ζημιές πρέπει να αναληφθούν από τους κατόχους οφειλών μειωμένης εξασφάλισης, είτε μέσω μετατροπής σε μετοχικό κεφάλαιο είτε μέσω μείωσης της

³⁵ Αυτή η συμμετοχή δεν πρέπει να περιλαμβάνει ενίσχυση. Αυτό δεν ισχύει για παράδειγμα στην περίπτωση που πρόκειται για δάνειο με επιδότηση επιτοκίου ή καλυπτόμενο από εγγύηση του δημοσίου που περικλείει στοιχία ενίσχυσης.

αξίας του κεφαλαίου των μέσων. Εν πάση περιπτώσει, οι ταμειακές εκροές από τον δικαιούχο προς τους κατόχους κεφαλαίου ή τους κατόχους οφειλών μειωμένης εξασφάλισης αυτών πρέπει να αποτρέπονται στον βαθμό που επιτρέπεται από νομική άποψη. Οι συμμετοχές από μετόχους και πιστωτές δυνάμει του παρόντος σημείου συνυπολογίζονται στο κατώτατο όριο που ορίζεται στο σημείο 67.

70. Εάν τα μέτρα που ορίζονται στο σημείο 69 είναι ανεπαρκή για την κάλυψη προηγούμενων ζημιών, η Επιτροπή δεν απαιτεί συμμετοχή από τους κατόχους χρεωστικών τίτλων αυξημένης εξασφάλισης. Ωστόσο, μπορεί να αντιμετωπίσει κάθε τέτοια συμμετοχή ως αίτιο μείωσης του αναγκαίου επιπέδου των μέτρων περιορισμού των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού σύμφωνα προς το σημείο 94.
71. Η Επιτροπή μπορεί να επιτρέπει εξαιρέσεις στην πλήρη εφαρμογή των μέτρων που ορίζονται στο σημείο 69 εάν τα μέτρα αυτά θα είχαν δυσανάλογα αποτελέσματα. Μεταξύ τέτοιων καταστάσεων θα μπορούσε να είναι η περίπτωση κατά την οποία το ύψος της ενίσχυσης είναι μικρό σε σχέση με το επίπεδο καταμερισμού των επιβαρύνσεων, ή εάν το οικείο κράτος μέλος αποδεικνύει ότι οι κάτοχοι χρεωστικών τίτλων μειωμένης εξασφάλισης θα εισέπρατταν λιγότερα από ό,τι θα εισέπρατταν στο πλαίσιο συνήθους διαδικασίας αφερεγγυότητας και εάν δεν είχε χορηγηθεί κρατική ενίσχυση.

3.5.3. Προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης για ΜΜΕ

72. Η προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης πρέπει να περιορίζεται στο ποσό που απαιτείται για τη συνέχιση των δραστηριοτήτων του δικαιούχου για [12] [18] μήνες· για τον καθορισμό αυτού του ποσού θα λαμβάνεται υπόψη το αποτέλεσμα της εφαρμογής του τύπου που ορίζεται στο παράρτημα 1· οποιαδήποτε ενίσχυση διάσωσης υπερβαίνει το [διπλάσιο] [τριπλάσιο] του αποτελέσματος αυτού του υπολογισμού εγκρίνεται μόνο εάν είναι δεόντως αιτιολογημένη και συνοδεύεται από σχέδιο ρευστότητας που παραθέτει τις ανάγκες ρευστότητας του δικαιούχου για τους επόμενους [12] [18] μήνες.

3.6. Αρνητικές επιπτώσεις

3.6.1. Αρχή της εφάπαξ ενίσχυσης (one time, last time)

73. Προκειμένου να μειωθεί ο ηθικός κίνδυνος, τα κίνητρα υπέρ της ανάληψης υπέρμετρων κινδύνων και οι πιθανές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, η ενίσχυση αναδιάρθρωσης και η προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης πρέπει να χορηγούνται για μία μόνο επιχείρηση αναδιάρθρωσης. Αυτή είναι η αρχή της ‘εφάπαξ ενίσχυσης’. Η ανάγκη μιας επιχείρησης που ήδη έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης, αναδιάρθρωσης ή προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης να λάβει επιπρόσθετη ενίσχυση αποδεικνύει ότι τα προβλήματα της εταιρείας είτε είναι επαναλαμβανόμενα, είτε δεν αντιμετωπίστηκαν επαρκώς με την προηγούμενη ενίσχυση. Οι επαναλαμβανόμενες κρατικές παρεμβάσεις είναι πιθανό να επιφέρουν προβλήματα ηθικού κινδύνου και στρεβλώσεις του ανταγωνισμού που αντιβαίνουν στο κοινό συμφέρον.
74. Εφόσον κοινοποιείται στην Επιτροπή ένα πρόγραμμα ενισχύσεων διάσωσης ή αναδιάρθρωσης ή προσωρινής στήριξης αναδιάρθρωσης, το κράτος μέλος πρέπει να διευκρινίζει εάν η επιχείρηση έχει ήδη λάβει κατά το παρελθόν κρατική ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης ή προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης, συμπεριλαμβανομένων και των ενισχύσεων που ενδεχομένως χορηγήθηκαν πριν από την έναρξη εφαρμογής των παρούσων κατευθυντηρίων γραμμών, καθώς και

οποιαδήποτε μη κοινοποιηθείσας ενίσχυσης³⁶. Εάν ισχύει αυτό και έχουν παρέλθει λιγότερα από δέκα έτη³⁷ από τη χορήγηση της ενίσχυσης διάσωσης ή της προσωρινής στήριξης αναδιάρθρωσης ή από τη λήξη της περιόδου αναδιάρθρωσης ή από τη διακοπή της εφαρμογής του σχεδίου αναδιάρθρωσης (όποιο είναι πιο πρόσφατο), η Επιτροπή δεν επιτρέπει τη χορήγηση περαιτέρω ενίσχυσης διάσωσης ή αναδιάρθρωσης ή προσωρινής στήριξης αναδιάρθρωσης.

75. Εξαιρέσεις στον εν λόγω κανόνα επιτρέπονται στις ακόλουθες περιπτώσεις:
- α) όταν μία ενίσχυση αναδιάρθρωσης ακολουθεί τη χορήγηση ενίσχυσης διάσωσης ως μέρος μιας ενιαίας επιχείρησης αναδιάρθρωσης·
 - β) όταν η ενίσχυση διάσωσης ή προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης έχει χορηγηθεί σύμφωνα προς τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές και η ενίσχυση αυτή δεν ακολουθήθηκε από ενίσχυση αναδιάρθρωσης, εάν:
 - (1) η δικαιούχος επιχείρηση μπορούσε εύλογα να θεωρηθεί μακροπρόθεσμα βιώσιμη μετά τη χορήγηση της ενίσχυσης διάσωσης ή της προσωρινής στήριξης αναδιάρθρωσης και
 - (2) απαιτείται νέα ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης ή προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης μετά τουλάχιστον πέντε έτη λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων³⁸ για τις οποίες δεν ευθύνεται η επιχείρηση·
 - γ) σε εξαιρετικές και απρόβλεπτες περιστάσεις για τις οποίες δεν ευθύνεται η δικαιούχος επιχείρηση.
76. Η εφαρμογή του ανωτέρω κανόνα ουδόλως επηρεάζεται από μεταβολές του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της δικαιούχου επιχείρησης μετά τη χορήγηση της ενίσχυσης, ούτε από οποιαδήποτε δικαστική ή διοικητική διαδικασία που έχει ως αποτέλεσμα την εξυγίανση του ισολογισμού της επιχείρησης, τη μείωση του παθητικού της ή τη διαγραφή παλαιότερων χρεών της, υπό την προϋπόθεση ότι η δραστηριότητα συνεχίζεται από την ίδια επιχείρηση.
77. Όταν ένας επιχειρηματικός όμιλος έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης, ή προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης, η Επιτροπή καταρχήν δεν εγκρίνει άλλη ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης ή προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης στον ίδιο τον όμιλο ή σε οποιαδήποτε από τις επιχειρήσεις του ομίλου, εκτός εάν έχουν παρέλθει δέκα έτη από τη χορήγηση της ενίσχυσης διάσωσης ή της προσωρινής στήριξης αναδιάρθρωσης ή έχει λήξει η περίοδος αναδιάρθρωσης ή έχει διακοπεί η εφαρμογή του σχεδίου, όποιο είναι το πλέον πρόσφατο. Όταν επιχείρηση που ανήκει σε επιχειρηματικό όμιλο έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης ή προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης, ο όμιλος στο σύνολό του καθώς και οι άλλες επιχειρήσεις του ομίλου παραμένουν επιλέξιμες για τη χορήγηση ενίσχυσης διάσωσης ή αναδιάρθρωσης ή προσωρινής στήριξης αναδιάρθρωσης (υπό την επιφύλαξη τήρησης των λοιπών διατάξεων των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών) εξαιρουμένου του δικαιούχου της προηγούμενης ενίσχυσης. Τα κράτη

³⁶ Όσον αφορά τις μη κοινοποιηθείσες ενισχύσεις, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη στην ανάλυσή της το ενδεχόμενο η ενίσχυση να έχει κηρυχθεί συμβίβασιμη με την εσωτερική αγορά σε άλλη βάση εκτός από ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης ή προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης.

³⁷ Πέντε έτη στην περίπτωση επιχειρήσεων πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής.

³⁸ Απρόβλεπτη θεωρείται η περίπτωση που δεν μπορούσε επ' ουδενί να προβλεφθεί από τη διαχείριση του δικαιούχου κατά την κατάρτιση του σχεδίου αναδιάρθρωσης και η οποία δεν οφείλεται σε αμέλεια ή σφάλματα της διαχείρισης του δικαιούχου ούτε σε αποφάσεις του ομίλου στον οποίο ανήκει η εν λόγω εταιρεία.

μέλη πρέπει να αποδεικνύουν ότι δεν μεταβιβάζεται ενίσχυση από τον όμιλο ή άλλη επιχείρηση του ομίλου στον προηγούμενο δικαιούχο της ενίσχυσης.

78. Στην περίπτωση κατά την οποία μία επιχείρηση εξαγοράζει τα στοιχεία του ενεργητικού μίας άλλης επιχείρησης, ιδίως κάποιας που είχε υπαχθεί σε μία από τις διαδικασίες που αναφέρονται στο σημείο 76 ή σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία βάσει του εθνικού δικαίου και είχε ήδη λάβει η ίδια ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης ή προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης, ο αγοραστής δεν δεσμεύεται πλέον από τον όρο της εφάπαξ ενίσχυσης, εφόσον δεν υπάρχει οικονομική συνέχεια μεταξύ της παλαιάς επιχείρησης και του αγοραστή³⁹.

3.6.2. Μέτρα για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού

79. Πρέπει να ληφθούν μέτρα για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού για να κατοχυρωθεί ότι θα ελαχιστοποιηθούν κατά το δυνατόν τα δυσμενή αποτελέσματα της ενίσχυσης που αλλοιώνουν τις συναλλαγές κατά τρόπον ώστε τα θετικά αποτελέσματα να υπερισχύουν των αρνητικών. Η Επιτροπή θα εξετάζει την καταλληλότητα της μορφής και του πεδίου εφαρμογής των εν λόγω μέτρων σύμφωνα προς την παρούσα ενότητα (3.6.2).

3.6.2.1. Φύση και μορφή των μέτρων για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού

80. Τα μέτρα για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού κατά κανόνα λαμβάνουν τη μορφή διαρθρωτικών μέτρων (με εξαίρεση τα οριζόμενα στο σημείο 87). Όταν απαιτείται, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού σε συγκεκριμένες υποθέσεις, η Επιτροπή μπορεί να αποδέχεται μέτρα συμπεριφοράς διαφορετικά από αυτά που ορίζονται στο σημείο 87 ή μέτρα για το άνοιγμα της αγοράς αντί για ορισμένα ή όλα τα διαρθρωτικά μέτρα που θα απαιτούνταν σε διαφορετική περίπτωση.

Διαρθρωτικά μέσα – εκποίηση και περιορισμός επιχειρηματικών δραστηριοτήτων

81. Βάσει αξιολόγησης σύμφωνα με τα στοιχεία για τη βαθμονόμηση των μέτρων περιορισμού των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού (που παρατίθενται στην ενότητα 3.6.2.2), από τις επιχειρήσεις που λαμβάνουν ενίσχυση αναδιάρθρωσης μπορεί να ζητηθεί να εκποιήσουν στοιχεία του ενεργητικού ή να μειώσουν την παραγωγική τους ικανότητα ή την παρουσία τους στην αγορά. Τα μέτρα αυτά πρέπει να εφαρμόζονται ειδικότερα στην αγορά ή τις αγορές όπου η επιχείρηση θα έχει σημαντική θέση μετά την αναδιάρθρωση, ιδιαίτερα όταν έχει αξιολογηθεί πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα. Οι εκποιήσεις για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού πρέπει να διενεργούνται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, λαμβάνοντας υπόψη το είδος του στοιχείου του ενεργητικού που εκποιείται ή τυχόν εμπόδια για τη διάθεσή του⁴⁰, και σε κάθε περίπτωση εντός χρονοδιαγράμματος του σχεδίου αναδιάρθρωσης. Οι εκποιήσεις, οι διαγραφές οφειλών ή η διακοπή

³⁹ Βλέπε τις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-328/99 και C-399/00 *Ιταλία και SIM 2 Multimedia κατά Επιτροπής* (Συλλογή 2003, σ. I-4035)· συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-415/05, T-416/05 και T-423/05 *Ελλάδα και λοιποί κατά Επιτροπής* (Συλλογή 2010, σ. II-4749)· υπόθεση T-123/09 *Ryanair κατά Επιτροπής*, δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί (επιβεβαιώθηκε σε δευτεροβάθμιο επίπεδο από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση C-287/12 P, δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί).

⁴⁰ Για παράδειγμα, πωλήσεις χαρτοφυλακίου ή επιμέρους στοιχείων του ενεργητικού μπορεί να είναι δυνατές, και επομένως πρέπει να πραγματοποιηθούν πολύ ταχύτερα από ό,τι η πώληση επιχείρησης εν λειτουργία, ειδικότερα όταν η εν λόγω επιχείρηση πρέπει πρώτα να αποσπαστεί από μεγαλύτερη οντότητα.

ζημιωγόνων δραστηριοτήτων που θα απαιτούνταν σε κάθε περίπτωση για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας εν γένει δεν κρίνονται επαρκείς, υπό το πρίσμα των αρχών που ορίζονται στην ενότητα 3.6.2.2, για την αντιμετώπιση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού.

82. Προκειμένου τέτοια μέτρα να ενισχύσουν τον ανταγωνισμό και να συνεισφέρουν στην εσωτερική αγορά, πρέπει να ευνοούν την είσοδο νέων ανταγωνιστών στην αγορά, την επέκταση των δραστηριοτήτων ελασσόνων ανταγωνιστών ή την ανάληψη διασυνωριακών δραστηριοτήτων. Πρέπει να αποφεύγεται η περιχαράκωση εντός των εθνικών συνόρων και ο κατακερματισμός της εσωτερικής αγοράς.
83. Τα μέτρα περιορισμού των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού δεν πρέπει να επιφέρουν επιδείνωση της διάρθρωσης της αγοράς. Ως εκ τούτου, τα διαρθρωτικά μέτρα πρέπει κατά κανόνα να λαμβάνουν τη μορφή εκποιήσεων εν λειτουργία των βιώσιμων μεμονωμένων επιχειρήσεων οι οποίες, εάν τύχουν διαχείρισης από τον κατάλληλο αγοραστή, μπορούν μακροπρόθεσμα να αποβούν ουσιαστικά ανταγωνιστικές. Εάν δεν υφίσταται τέτοιου είδους οντότητα, ο δικαιούχος θα μπορούσε να αποσπάσει και στη συνέχεια να εκποιήσει υφιστάμενη και δεόντως χρηματοδοτούμενη δραστηριότητα, συστήνοντας μια νέα και βιώσιμη οντότητα που θα μπορεί να είναι σε θέση να σταθεί ανταγωνιστικά στην αγορά. Τα διαρθρωτικά μέτρα που λαμβάνουν μόνο τη μορφή εκποίησης στοιχείων του ενεργητικού και δεν περιλαμβάνουν τη σύσταση βιώσιμης οντότητας που μπορεί να σταθεί ανταγωνιστικά στην αγορά είναι λιγότερο αποτελεσματικά για τη διατήρηση του ανταγωνισμού και επομένως γίνονται αποδεκτά μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν τα οικεία κράτη μέλη αποδεικνύουν ότι καμία άλλη μορφή διαρθρωτικών μέτρων δεν θα ήταν εφικτή ή ότι άλλα διαρθρωτικά μέτρα θα διακύβευαν σημαντικά την οικονομική βιωσιμότητα της επιχείρησης.
84. Ο δικαιούχος πρέπει να διευκολύνει τις εκποιήσεις, για παράδειγμα προστατεύοντας τις δραστηριότητες και αναλαμβάνοντας τη δέσμευση ότι δεν θα αποσπάσει πελατεία από την εκποιημένη επιχείρηση.
85. Όταν κατά τα φαινόμενα ενδέχεται να είναι δύσκολο να βρεθεί αγοραστής για τα στοιχεία του ενεργητικού τα οποία προτίθεται να εκποιήσει ο δικαιούχος, πρέπει να υποδειχθούν εναλλακτικές εκποιήσεις ή μέτρα για την εκάστοτε αγορά ή αγορές, εάν δεν ευοδωθεί η πρώτη εκποίηση.

Μέτρα συμπεριφοράς

86. Σκοπός των μέτρων συμπεριφοράς είναι να διασφαλιστεί ότι η ενίσχυση χρησιμοποιείται μόνο για τη χρηματοδότηση της αποκατάστασης της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας και ότι δεν χρησιμοποιείται καταχρηστικά για την παράταση σοβαρών και επίμονων διαρθρωτικών στρεβλώσεων της αγοράς ή για την προστασία του δικαιούχου από τον υγιή ανταγωνισμό.
87. Τα ακόλουθα μέτρα πρέπει να εφαρμόζονται σε όλες τις περιπτώσεις, ώστε να αποτρέπεται η υπονόμηση των επιπτώσεων των διαρθρωτικών μέτρων. Τα εν λόγω μέτρα συμπεριφοράς πρέπει καταρχήν να επιβάλλονται κατά τη διάρκεια ισχύος του σχεδίου αναδιάρθρωσης:
 - α) Πρέπει να απαιτείται από τους δικαιούχους να μην προβαίνουν σε αγορά μετοχών καμίας επιχείρησης κατά τη διάρκεια της περιόδου αναδιάρθρωσης, εκτός εάν είναι απολύτως απαραίτητο για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του δικαιούχου. Με αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζεται ότι η ενίσχυση χρησιμοποιείται για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας και όχι για

τη χρηματοδότηση επενδύσεων ή για την επέκταση της παρουσίας του δικαιούχου σε υφιστάμενες ή νέες αγορές. Τυχόν αγορές μετοχών μπορούν να εγκρίνονται από την Επιτροπή, κατόπιν κοινοποίησης, ως μέρος του σχεδίου αναδιάρθρωσης·

β) Πρέπει να απαιτείται από τους δικαιούχους να μη διαφημίζουν την κρατική ενίσχυση ως ανταγωνιστικό πλεονέκτημα κατά τη θέση σε εμπορία των προϊόντων και των υπηρεσιών τους.

88. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μπορεί να χρειαστεί να απαιτηθεί από τους δικαιούχους να απόσχουν από την ανάληψη δράσεων προώθησης υπέρ της ταχείας εξάπλωσης του μεριδίου τους στην αγορά για συγκεκριμένα προϊόντα ή γεωγραφικές αγορές, προσφέροντας όρους (για παράδειγμα τιμές ή άλλους όρους εμπορίας) που δεν μπορούν να προσφέρουν εξίσου οι ανταγωνιστές τους που δεν λαμβάνουν κρατική ενίσχυση. Οι περιορισμοί αυτοί εφαρμόζονται μόνο εάν δεν υπάρχει άλλο μέσο, διαρθρωτικό ή συμπεριφοράς, που να μπορεί επαρκώς να αντιμετωπίσει τις διαπιστωθείσες στρεβλώσεις της αγοράς και όταν τέτοιο μέτρο δεν μπορεί από μόνο του να περιορίσει τον ανταγωνισμό στην οικεία αγορά. Για τους σκοπούς της εφαρμογής τέτοιας απαίτησης, η Επιτροπή συγκρίνει τους όρους που παρέχονται από τον δικαιούχο με τους όρους που παρέχονται από αξιόπιστους ανταγωνιστές που ελέγχουν σημαντικό μερίδιο της αγοράς.

Μέτρα για το άνοιγμα της αγοράς

89. Στη συνολική αξιολόγησή της, η Επιτροπή εξετάζει τις πιθανές δεσμεύσεις του κράτους μέλους σχετικά με τη θέσπιση μέτρων, είτε από το ίδιο το κράτος μέλος είτε από τον δικαιούχο, που θα προωθούσαν πιο ανοικτές, υγιείς και ανταγωνιστικές αγορές, παραδείγματος χάρι με τη διευκόλυνση της εισόδου και της εξόδου. Θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν συγκεκριμένα μέτρα για το άνοιγμα ορισμένων αγορών που άμεσα ή έμμεσα συνδέονται με τις δραστηριότητες του δικαιούχου σε άλλες κοινοτικές επιχειρήσεις, με τη δέουσα τήρηση του κοινοτικού δικαίου. Οι εν λόγω πρωτοβουλίες μπορούν να αντικαθιστούν άλλα μέτρα περιορισμού των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού που κανονικά θα απαιτούνταν από τον δικαιούχο.

3.6.2.2. Βαθμονόμηση των μέτρων ανταγωνισμού

90. Τα μέτρα για τον περιορισμό των στρεβλώσεων της αγοράς πρέπει να καλύπτουν τόσο τους προβληματισμούς περί ηθικού κινδύνου όσο και τις πιθανές στρεβλώσεις στις αγορές στις οποίες δραστηριοποιείται ο δικαιούχος. Η φύση και η μορφή των μέτρων αυτών θα εξαρτηθεί από δύο κριτήρια: πρώτον, από το ύψος και τη φύση της ενίσχυσης και τους όρους και τις συνθήκες υπό τις οποίες χορηγήθηκε· δεύτερον, από το μέγεθος⁴¹ και τη σχετική σημασία του δικαιούχου στην αγορά και από τα χαρακτηριστικά της οικείας αγοράς· και τρίτον, από τον βαθμό στον οποίο οι προβληματισμοί περί ηθικού κινδύνου εξακολουθούν να ισχύουν μετά την εφαρμογή των μέτρων καταμερισμού των επιβαρύνσεων.

91. Όσον αφορά το πρώτο κριτήριο, το ύψος της κρατικής ενίσχυσης θα αξιολογηθεί τόσο σε απόλυτους όρους όσο και σε σχέση με τα σταθμισμένα ως προς τον κίνδυνο περιουσιακά στοιχεία του δικαιούχου και το μέγεθος της αγοράς συνολικά. Όσον αφορά τη φύση της ενίσχυσης, η Επιτροπή θα εξετάζει, μεταξύ άλλων, εάν η ενίσχυση συνεπάγεται επαρκή εκ των προτέρων αμοιβή.

⁴¹ Σε αυτή την περίπτωση η Επιτροπή μπορεί να λάβει επίσης υπόψη της το εάν ο δικαιούχος είναι μεσαία ή μεγάλη επιχείρηση.

92. Για τους σκοπούς του σημείου 91, η αμοιβή για τη διαρθρωτική βοήθεια με τη μορφή δανείων και εγγυήσεων θεωρείται επαρκής εάν συμμορφώνεται προς τις απαιτήσεις για την αμοιβή της ενίσχυσης διάσωσης που ορίζονται στο σημείο 60. Η αμοιβή για την ενίσχυση με τη μορφή εισφορών κεφαλαίου κρίνεται επαρκής εάν το κεφάλαιο προεγγράφεται με επαρκή έκπτωση επί της τιμής της μετοχής στην αγορά (ή του εκτιμώμενου ισοδυνάμου για μη εισηγμένες εταιρείες)⁴² αμέσως πριν την εξαγγελία της εισφοράς κεφαλαίου που συνάδει με την πρακτική των αγορών. Η Επιτροπή υποθέτει, εκτός εάν το οικείο κράτος μέλος αποδείξει ότι δεν ισχύει, ότι δεν εφαρμόζεται αμοιβή για ενίσχυση με τη μορφή επιδοτήσεων και ως εκ τούτου απαιτεί υψηλότερο βαθμό θέσπισης μέτρων ανταγωνισμού όταν υπάρχει προσφυγή σε επιδοτήσεις.
93. Όσον αφορά το δεύτερο κριτήριο, η Επιτροπή θα εξετάζει το μέγεθος και τη σχετική σπουδαιότητα του δικαιούχου στην αγορά ή στις αγορές τόσο πριν όσο και μετά την αναδιάρθρωση, ώστε να αξιολογήσει τα πιθανά αποτελέσματα της ενίσχυσης σε αυτές τις αγορές σε σύγκριση με την πιθανή εξέλιξη εάν δεν είχε χορηγηθεί η κρατική ενίσχυση. Ο σχεδιασμός των μέτρων θα προσαρμόζεται στα χαρακτηριστικά της αγοράς⁴³ έτσι ώστε να διασφαλίζεται η διατήρηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού.
94. Αναφορικά με το τρίτο κριτήριο, η Επιτροπή θα αξιολογεί εάν ο βαθμός του καταμερισμού των επιβαρύνσεων συνάδει με τις απαιτήσεις της ενότητας 3.5.2. Τυχόν απόκλιση από τις εν λόγω απαιτήσεις θα λαμβάνεται υπόψη για τον προσδιορισμό του κατάλληλου επιπέδου των μέτρων περιορισμού των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού.
95. Εφόσον οι δραστηριότητες αναδιάρθρωσης ενδέχεται να υπονομεύουν την εσωτερική αγορά, αντιμετωπίζονται θετικά τα μέτρα περιορισμού των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού που συμβάλλουν ώστε οι εθνικές αγορές να παραμένουν ανοικτές και διεκδικήσιμες.
96. Τα μέτρα περιορισμού των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού δεν πρέπει να διακυβεύουν τις προοπτικές αποκατάστασης της βιωσιμότητας του δικαιούχου, ούσες για παράδειγμα υπέρμετρα δαπανηρές ως προς την εκτέλεσή τους ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις δεόντως τεκμηριωμένες από το οικείο κράτος μέλος, περικλύπτοντας τη δραστηριότητα του δικαιούχου σε τέτοιο βαθμό που θα απειλούταν η αποκατάσταση της βιωσιμότητάς του, ούτε πρέπει να εφαρμόζονται εις βάρος των καταναλωτών και του ανταγωνισμού.
97. Οι ενισχύσεις για την κάλυψη του κοινωνικού κόστους της αναδιάρθρωσης του είδους που περιγράφεται στα σημεία 33 έως 36 πρέπει να επισημαίνονται σαφώς στο σχέδιο αναδιάρθρωσης, καθώς οι ενισχύσεις για κοινωνικά μέτρα αποκλειστικά προς όφελος των εργαζομένων που απολύονται δεν λαμβάνονται υπόψη κατά τον καθορισμό της έκτασης των μέτρων περιορισμού των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού. Προς το κοινό συμφέρον, η Επιτροπή θα μεριμνά για τον περιορισμό στο ελάχιστο δυνατό, στο πλαίσιο του σχεδίου αναδιάρθρωσης, των κοινωνικών επιπτώσεων της αναδιάρθρωσης στα άλλα κράτη μέλη εκτός εκείνου που χορηγεί την ενίσχυση.

⁴² Όταν η εισφορά κεφαλαίου πραγματοποιείται μέσω έκδοσης δικαιωμάτων, η τιμή αυτή πρέπει να προσαρμόζεται ώστε να λαμβάνει υπόψη τον αντίκτυπο της έκδοσης δικαιωμάτων.

⁴³ Ειδικότερα, θα λαμβάνονται υπόψη τα επίπεδα συγκέντρωσης, οι περιορισμοί σε επίπεδο παραγωγικής ικανότητας, το επίπεδο της κερδοφορίας, καθώς και οι φραγμοί εισόδου και επέκτασης.

98. Τα μέτρα περιορισμού των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού ενδέχεται να επηρεάσουν δυσανάλογα τις μικρές επιχειρήσεις, ιδιαίτερα δεδομένου του βάρους της υλοποίησης αυτών των μέτρων και της δυσκολίας προσδιορισμού των τμημάτων της επιχείρησης που μπορούν να εκποιηθούν χωρίς να διακυβεύεται η βιωσιμότητα. Τα μέτρα αυτά, επομένως, κατά κανόνα δεν εφαρμόζονται σε μικρές επιχειρήσεις, εκτός εάν προβλέπουν διαφορετικά οι διατάξεις περί κρατικών ενισχύσεων σε συγκεκριμένο τομέα. Εντούτοις, οι μικρές επιχειρήσεις δεν πρέπει κατά κανόνα να προβούν σε αύξηση της παραγωγικής τους ικανότητας όσο διαρκεί η αναδιάρθρωση.

3.6.3. Αποδέκτες προγενέστερης παράνομης ενίσχυσης

99. Όταν έχει χορηγηθεί προηγουμένως παράνομη ενίσχυση σε προβληματική επιχείρηση, σε σχέση με την οποία η Επιτροπή έχει εκδώσει αρνητική απόφαση με εντολή ανάκτησης, και δεν έχει λάβει χώρα αυτή η ανάκτηση σύμφωνα με το άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999⁴⁴, η αξιολόγηση κάθε ενίσχυσης διάσωσης ή αναδιάρθρωσης ή προσωρινής στήριξης αναδιάρθρωσης που θα χορηγηθεί στην ίδια επιχείρηση πρέπει να συνεκτιμά, πρώτον, το σωρευτικό αποτέλεσμα των παλαιών ενισχύσεων και των νέων ενισχύσεων και δεύτερον, το γεγονός ότι οι παλαιές ενισχύσεις δεν έχουν ανακτηθεί⁴⁵.

3.6.4. Ειδικοί όροι για την έγκριση της ενίσχυσης

100. Η Επιτροπή μπορεί να επιβάλει τους όρους και τις υποχρεώσεις που θεωρεί αναγκαίες ώστε να μην προκληθεί στρέβλωση του ανταγωνισμού σε βαθμό αντίθετο προς το κοινό συμφέρον, σε περίπτωση που το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν έχει αναλάβει δέσμευση ότι θα θεσπίσει τέτοιες διατάξεις. Για παράδειγμα, μπορεί να υποχρεώσει το κράτος μέλος να λάβει το ίδιο μέτρα, να επιβάλει ορισμένες υποχρεώσεις στη δικαιούχο επιχείρηση ή να μη χορηγήσει στη δικαιούχο επιχείρηση άλλα είδη ενισχύσεων κατά τη διάρκεια της αναδιάρθρωσης.

3.7. Διαφάνεια

101. Τα κράτη μέλη πρέπει να δημοσιεύουν σε κεντρικό ιστότοπο ή σε μεμονωμένο ιστότοπο που ανακτά πληροφορίες από διάφορους ιστοτόπους (για παράδειγμα περιφερειακούς ιστοτόπους) τουλάχιστον τις ακόλουθες πληροφορίες σχετικά με τα κοινοποιηθέντα καθεστώτα κρατικών ενισχύσεων: το πλήρες κείμενο του κοινοποιηθέντος καθεστώτος ενίσχυσης και τις διατάξεις σχετικά με την εφαρμογή του, τη χορηγούσα αρχή, τους μεμονωμένους δικαιούχους, τη μορφή (ιδίως το μέσο ενίσχυσης) και το ποσό της ενίσχυσης ανά δικαιούχο, την περιφέρεια (σε επίπεδο NUTS II), στην οποία είναι εγκατεστημένος ο δικαιούχος και τον κύριο οικονομικό τομέα στον οποίο ο δικαιούχος ασκεί τις δραστηριότητές του, σε επίπεδο ομίλου NACE. Οι προϋποθέσεις αυτές εφαρμόζονται τηρουμένων των αναλογιών και στις ενισχύσεις ad hoc. Οι πληροφορίες αυτές πρέπει να δημοσιεύονται μετά από την έκδοση της απόφασης για χορήγηση της ενίσχυσης, να διατηρούνται επί τουλάχιστον 10 έτη και να διατίθενται στο ευρύ κοινό χωρίς περιορισμούς⁴⁶.

⁴⁴ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 83 της 27.3.1999, σ. 1), με επακόλουθες τροποποιήσεις.

⁴⁵ Υπόθεση C-355/95 P, Textilwerke Deggendorf κατά Επιτροπής και λοιπών, Συλλογή Νομολογίας 1997 σ. I-2549.

⁴⁶ Οι πληροφορίες αυτές πρέπει να επικαιροποιούνται τακτικά (για παράδειγμα κάθε έξι μήνες) και να είναι διαθέσιμες σε κοινόχρηστη μορφή.

4. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΣΕ ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

102. Δεδομένου ότι η οικονομική και κοινωνική συνοχή αποτελεί πρωταρχικό στόχο της Κοινότητας βάσει του άρθρου 174 της συνθήκης ενώ απαιτούνται άλλες πολιτικές για την επίτευξη αυτού του στόχου σύμφωνα με το άρθρο 175⁴⁷, η Επιτροπή πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες της περιφερειακής ανάπτυξης όταν καλείται να εκτιμήσει μια ενίσχυση αναδιάρθρωσης σε ενισχυόμενες περιοχές. Ωστόσο, το γεγονός ότι μια προβληματική επιχείρηση είναι εγκατεστημένη σε ενισχυόμενη περιοχή δεν δικαιολογεί μια ανεκτική προσέγγιση όσον αφορά τις ενισχύσεις αναδιάρθρωσης: η τεχνητή υποστήριξη επιχειρήσεων, τόσο μεσοπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, δεν βοηθά μια περιοχή. Εξάλλου, για την προώθηση της περιφερειακής ανάπτυξης, είναι προς το συμφέρον των ίδιων των περιφερειών να αξιοποιούν τους πόρους τους κατά τρόπο που θα επιτρέψει την ανάπτυξη το ταχύτερο δυνατό εναλλακτικών δραστηριοτήτων οι οποίες να είναι βιώσιμες και ανθεκτικές στο χρόνο. Τέλος, οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού πρέπει να ελαχιστοποιούνται ακόμη και σε περιπτώσεις ενίσχυσης επιχειρήσεων που εδρεύουν σε ενισχυόμενες περιοχές. Στο συγκεκριμένο πλαίσιο, πρέπει εξίσου να ληφθούν υπόψη τα ενδεχομένως επιζήμια αποτελέσματα που θα μπορούσαν να προκύψουν για τη συγκεκριμένη περιοχή και για άλλες ενισχυόμενες περιοχές.
103. Συνεπώς, τα κριτήρια που παρατίθενται στο κεφάλαιο 3 ισχύουν εξίσου και στις ενισχυόμενες περιοχές, ακόμη και όταν λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες της περιφερειακής ανάπτυξης. Ωστόσο, στις ενισχυόμενες περιοχές, εφόσον δεν προβλέπεται διαφορετικά από τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις σε κάποιον συγκεκριμένο τομέα, η Επιτροπή εφαρμόζει τις διατάξεις της ενότητας 3.6.2 σχετικά με τα μέτρα για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού κατά τρόπο που θα περιορίζει τον αρνητικό συστημικό αντίκτυπο για την περιφέρεια. Τούτο θα μπορούσε, ειδικότερα, να σημαίνει λιγότερο αυστηρές απαιτήσεις όσον αφορά τις μειώσεις παραγωγικού δυναμικού ή της παρουσίας στην αγορά. Σε αυτές τις περιπτώσεις θα γίνεται διάκριση μεταξύ των περιοχών που είναι επιλέξιμες για χορήγηση περιφερειακής ενίσχυσης δυνάμει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης και των περιοχών που είναι επιλέξιμες δυνάμει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ), προκειμένου να λαμβάνεται υπόψη η μεγαλύτερη σοβαρότητα των περιφερειακών προβλημάτων στις πρώτες από αυτές. Όταν επιβάλλεται από τις ειδικές περιστάσεις των ενισχυόμενων περιοχών, για παράδειγμα όταν ένας δικαιούχος αντιμετωπίζει ιδιαίτερες δυσκολίες να αντλήσει νέα χρηματοδότηση από την αγορά λόγω της εγκατάστασής του σε ενισχυόμενη περιοχή, η Επιτροπή δύναται να αποδεχθεί συμμετοχή [χαμηλότερη από το ποσό της ενίσχυσης για τους σκοπούς του σημείου 65] [μικρότερη του 50% του κόστους αναδιάρθρωσης για τους σκοπούς του σημείου 67].

5. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΡΟΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΟΥΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΟΣ (ΥΓΟΣ)

104. Κατά την αξιολόγηση της κρατικής ενίσχυσης προς παρόχους ΥΓΟΣ, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη την ιδιαίτερη φύση των ΥΓΟΣ και, ειδικότερα, την αναγκαιότητα διασφάλισης συνέχειας της παροχής υπηρεσιών, σύμφωνα προς το άρθρο 106 παράγραφος 2 της συνθήκης.

⁴⁷ Το άρθρο 175 της συνθήκης προβλέπει ότι: «Η διαμόρφωση και η υλοποίηση των πολιτικών και δράσεων της Ένωσης καθώς και η υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς, λαμβάνουν υπόψη τους στόχους του άρθρου 174 και συμβάλλουν στην πραγματοποίησή τους».

105. Οι πάροχοι ΥΓΟΣ μπορούν να αιτηθούν τη χορήγηση κρατικής ενίσχυσης προκειμένου να εξακολουθήσουν να παρέχουν ΥΓΟΣ με όρους που θα επιτρέπουν τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά τους. Για τους σκοπούς του σημείου 49, επομένως, η αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας μπορεί να βασίζεται στην παραδοχή, ειδικότερα, ότι κάθε κρατική ενίσχυση που ανταποκρίνεται στις προϋποθέσεις συμβιβάσιμου του πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις με τη μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας⁴⁸ («Πλαίσιο ΥΓΟΣ»), στην απόφαση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 106 παράγραφος 2 της συνθήκης στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας⁴⁹ («Απόφαση ΥΓΟΣ») ή στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1370/2007 για τις δημόσιες επιβατικές σιδηροδρομικές και οδικές μεταφορές⁵⁰ ή στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1008/2008⁵¹ και στις κατευθυντήριες γραμμές για τις εναέριες μεταφορές⁵² ή στον κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΟΚ) αριθ. 3577/92⁵³ και τις κατευθυντήριες γραμμές για τις θαλάσσιες μεταφορές⁵⁴ θα εξακολουθεί να διατίθεται για τη διάρκεια τυχόν ανάθεσης που τέθηκε σε ισχύ πριν ή κατά τη διάρκεια της περιόδου αναδιάρθρωσης.
106. [ΕΑΝ ΕΠΙΛΕΓΕΙ Η ΕΠΙΛΟΓΗ 1 ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΚΑΤΑΜΕΡΙΣΜΟ ΤΩΝ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΩΝ:] Όταν η Επιτροπή αξιολογεί ενίσχυση προς προβληματικές επιχειρήσεις παρόχους ΥΓΟΣ δυνάμει των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών, λαμβάνει υπόψη τις συνολικές κρατικές ενισχύσεις που λαμβάνει ο εν λόγω πάροχος, περιλαμβανομένης τυχόν αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας. Εντούτοις, εφόσον οι πάροχοι ΥΓΟΣ μπορούν να αντλήσουν μεγάλο ποσοστό των κανονικών τους εσόδων από την αντιστάθμιση για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας, το συνολικό ύψος της ενίσχυσης που προσδιορίζεται με αυτόν τον τρόπο ενδέχεται να είναι υπέρμετρα υψηλό σε σύγκριση με το μέγεθος του δικαιούχου και ενδέχεται να υπερβάλει την επιβάρυνση στο κράτος σε σχέση προς την αναδιάρθρωση του δικαιούχου. Επομένως, κατά τον προσδιορισμό του καταμερισμού των επιβαρύνσεων που απαιτείται δυνάμει της ενότητας 3.5.2, η Επιτροπή αγνοεί τυχόν αντιστάθμιση για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας η οποία πληροί τις προϋποθέσεις συμβιβάσιμου του πλαισίου ΥΓΟΣ, της απόφασης ΥΓΟΣ ή

⁴⁸ Ανακοίνωση της Επιτροπής — Πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας (2011), ΕΕ C 8 της 11.1.2012, σ. 15.

⁴⁹ Απόφαση της Επιτροπής, της 20ής Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας που χορηγούνται σε ορισμένες επιχειρήσεις επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος· ΕΕ L 7 της 11.1.2012, σ. 3.

⁵⁰ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1370/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2007 για τις δημόσιες επιβατικές σιδηροδρομικές και οδικές μεταφορές και την κατάργηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΟΚ) αριθ. 1191/69 και (ΕΟΚ) αριθ. 1107/70, ΕΕ L 315 της 3.12.2007, σ. 1.

⁵¹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1008/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Σεπτεμβρίου 2008, σχετικά με κοινούς κανόνες εκμετάλλευσης των αεροπορικών γραμμών στην Κοινότητα, ΕΕ L 293 της 31.10.2008, σ. 3-20, άρθρα 16 έως 18.

⁵² Ανακοίνωση της Επιτροπής «Κοινοτικές κατευθύνσεις για τη χρηματοδότηση των αερολιμένων και τις κρατικές ενισχύσεις σε αεροπορικές εταιρίες για την έναρξη νέων γραμμών με αναχώρηση από περιφερειακούς αερολιμένες», ΕΕ C 312 της 9.12.2005, σ. 1-14.

⁵³ Άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3577/92 του Συμβουλίου για την εφαρμογή της αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών στις θαλάσσιες μεταφορές στο εσωτερικό των κρατών μελών, ΕΕ L 364 της 12.12.1992, σ. 7-10.

⁵⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής C(2004)43 - Κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα των θαλάσσιων μεταφορών, ΕΕ C 13 της 17.1.2004, σ. 3-12.

του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1370/2007 για τις δημόσιες επιβατικές σιδηροδρομικές και οδικές μεταφορές ή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1008/2008 και των κατευθυντηρίων γραμμών για τις εναέριες μεταφορές ή του κανονισμού (ΕΟΚ) του Συμβουλίου αριθ. 3577/92 και των κατευθυντηρίων γραμμών για τις θαλάσσιες μεταφορές.

107. Στον βαθμό που απαιτούνται στοιχεία ενεργητικού για την παροχή ΥΓΟΣ, ενδέχεται να μην είναι εφαρμοστέα η απαίτηση εκποίησης αυτών των στοιχείων ενεργητικού στο πλαίσιο μέτρων για τον περιορισμό των στρεβλώσεων στον ανταγωνισμό για τους σκοπούς της ενότητας 3.6.2. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η Επιτροπή δύναται να ζητήσει τη λήψη εναλλακτικών μέτρων ώστε να διασφαλίζεται ότι ο ανταγωνισμός δεν στρεβλώνεται σε βαθμό που θα αντίβαινε στο κοινό συμφέρον, ειδικότερα με τη θέσπιση συνθηκών θεμιτού ανταγωνισμού όσον αφορά τις εν λόγω ΥΓΟΣ το ταχύτερο δυνατόν.
108. Εάν ένας πάροχος ΥΓΟΣ δεν είναι σε θέση να συμμορφωθεί προς τις προϋποθέσεις των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών, η εν λόγω ενίσχυση δεν μπορεί να κριθεί συμβιβάσιμη. Σε αυτές τις περιπτώσεις, εντούτοις, η Επιτροπή δύναται να εγκρίνει την καταβολή αυτής της ενίσχυσης εφόσον απαιτείται για την εξασφάλιση της συνέχειας της ΥΓΟΣ. Η Επιτροπή εγκρίνει την ενίσχυση μόνο όταν το οικείο κράτος μέλος αποδεικνύει με αντικειμενικά στοιχεία ότι η ενίσχυση περιορίζεται αυστηρά στο ποσό και τη διάρκεια που είναι άκρως απαραίτητα έως ότου ανατεθεί η παροχή της εν λόγω υπηρεσίας σε άλλον πάροχο.

6. ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΓΙΑ ΜΙΚΡΟΤΕΡΑ ΠΟΣΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ

6.1. Γενικές προϋποθέσεις

109. Η Επιτροπή μπορεί να εγκρίνει καθεστώτα παροχής περιορισμένων ποσών ενίσχυσης διάσωσης, ενίσχυσης αναδιάρθρωσης ή προσωρινής στήριξης αναδιάρθρωσης προς ΜΜΕ ή μικρότερες κρατικές επιχειρήσεις⁵⁵. Με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων που ακολουθούν, το συμβιβάσιμο των εν λόγω καθεστώτων θα αξιολογείται σύμφωνα με τους όρους που αναλύονται στο κεφάλαιο 3. Κάθε ενίσχυση που χορηγείται στο πλαίσιο καθεστώτος αλλά δεν πληροί αυτούς τους όρους πρέπει να κοινοποιείται σε ατομική βάση και να εγκρίνεται προηγουμένως από την Επιτροπή.
110. Τα καθεστώτα πρέπει να προσδιορίζουν το ανώτατο ποσό ενίσχυσης που επιτρέπεται να χορηγηθεί στην ίδια επιχείρηση στο πλαίσιο της χορήγησης ενίσχυσης διάσωσης, ενίσχυσης αναδιάρθρωσης ή προσωρινής στήριξης αναδιάρθρωσης, ακόμα και όταν πρόκειται για την τροποποίηση του σχετικού σχεδίου. Οι ενισχύσεις που υπερβαίνουν το ποσό αυτό πρέπει να κοινοποιούνται σε ατομική βάση στην Επιτροπή. Το ανώτατο ποσό της χορηγούμενης ενίσχυσης σε επιμέρους επιχείρηση δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 5 εκατομμύρια ευρώ, περιλαμβανομένων και τυχόν άλλων ενισχύσεων από άλλες πηγές ή άλλα καθεστώτα.

⁵⁵

Για τους σκοπούς των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών, ως «μικρότερες κρατικές επιχειρήσεις» νοούνται οι επιχειρήσεις που θα ενέπιπταν στον ορισμό των μικρών ή μεσαίων επιχειρήσεων δυνάμει της σύστασης της Επιτροπής 2003/3611/ΕΚ της 6ης Μαΐου 2003 σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. 36), εάν δεν ίσχυε ότι ποσοστό 25 % ή μεγαλύτερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου άμεσα ή έμμεσα ελέγχονται, από κοινού ή μεμονωμένα, από έναν ή περισσότερους δημόσιους φορείς.

111. Εκτός αντιθέτων διατάξεων που προβλέπονται από τους τομεακούς κανόνες που αφορούν τις κρατικές ενισχύσεις, οι ενισχύσεις που χορηγούνται κατ'εφαρμογή καθεστώτων που εγκρίνονται από την ημερομηνία εφαρμογής των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών απαλλάσσονται από την υποχρέωση ατομικής κοινοποίησης μόνον όταν πληρούν τουλάχιστον ένα από τα κριτήρια που ορίζονται στο σημείο 21. Οι ενισχύσεις σε επιχειρήσεις που δεν πληρούν κανένα από αυτά τα κριτήρια πρέπει να κοινοποιούνται ατομικά στην Επιτροπή προκειμένου αυτή να εκτιμήσει κατά πόσον η δικαιούχος επιχείρηση θεωρείται προβληματική.
112. Τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να κοινοποιούν μέτρα σε ατομική βάση στην Επιτροπή, όταν μία επιχείρηση αποκτά στοιχεία του ενεργητικού μιας άλλης επιχείρησης η οποία έχει ήδη λάβει ενίσχυση διάσωσης, ενίσχυση αναδιάρθρωσης ή προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης.
113. Η Επιτροπή δύναται να ζητήσει από τα κράτη μέλη να περιορίσουν τη διάρκεια ορισμένων καθεστώτων (συνήθως σε τέσσερα έτη ή λιγότερο) και να διενεργήσουν εκ των υστέρων αξιολόγηση αυτών των καθεστώτων.
114. Οι αξιολογήσεις θα απαιτούνται για καθεστώτα με ιδιαίτερα ισχυρές δυνητικές στρεβλώσεις, δηλαδή που ενδέχεται να οδηγήσουν σε σημαντικό περιορισμό του ανταγωνισμού, εάν η εφαρμογή τους δεν αναθεωρηθεί σε εύθετο χρόνο.
115. Δεδομένων των στόχων και για να αποφευχθεί η δυσανάλογη επιβάρυνση των κρατών μελών στο πλαίσιο μικρότερων ενισχυόμενων έργων, αυτό ισχύει μόνο για καθεστώτα ενίσχυσης με μεγάλους προϋπολογισμούς ενίσχυσης, που περιλαμβάνουν καινοτόμα χαρακτηριστικά ή όταν προβλέπονται σημαντικές αγοραίες, τεχνολογικές ή κανονιστικές αλλαγές. Η αξιολόγηση πρέπει να διενεργείται από εμπειρογνώμονα που είναι ανεξάρτητος από την αρχή χορήγησης της ενίσχυσης στη βάση κοινής μεθοδολογίας⁵⁶, και να δημοσιοποιείται. Η αξιολόγηση πρέπει να υποβάλλεται εγκαίρως στην Επιτροπή προκειμένου να επιτραπεί η αξιολόγηση πιθανής παράτασης του καθεστώτος ενίσχυσης και σε κάθε περίπτωση μετά τη λήξη του καθεστώτος. Το ακριβές πεδίο εφαρμογής της αξιολόγησης και ο τρόπος με τον οποίο πρόκειται να πραγματοποιηθεί η εν λόγω αξιολόγηση καθορίζονται στην απόφαση έγκρισης του καθεστώτος ενίσχυσης. Κάθε μεταγενέστερο μέτρο ενίσχυσης με παρεμφερή στόχο πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα της αξιολόγησης.

6.2. Όροι για την έγκριση καθεστώτων ενισχύσεων διάσωσης

116. Τα καθεστώτα ενισχύσεων διάσωσης πρέπει να πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο κεφάλαιο 3. Η προϋπόθεση που ορίζεται στο σημείο 57 δ) θα θεωρείται ότι ικανοποιείται υπό τον όρο ότι η ενίσχυση διάσωσης χορηγείται για διάστημα που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες, κατά τη διάρκεια του οποίου πρέπει να γίνει ανάλυση της κατάστασης της δικαιούχου επιχείρησης. Πριν από τη λήξη του χρονικού αυτού διαστήματος, το κράτος μέλος πρέπει είτε να εγκρίνει σχέδιο αναδιάρθρωσης ή ένα σχέδιο εκκαθάρισης είτε να απαιτήσει από τη δικαιούχο την αποπληρωμή του δανείου και της ενίσχυσης που αντιστοιχεί στην προσαύξηση του επιτοκίου λόγω υψηλού κινδύνου.

⁵⁶ Μια τέτοια κοινή μεθοδολογία μπορεί να παρέχεται από την Επιτροπή.

6.3. Όροι για την έγκριση καθεστώτων ενισχύσεων αναδιάρθρωσης

117. Η Επιτροπή θα εγκρίνει καθεστάτα ενισχύσεων αναδιάρθρωσης μόνο εφόσον η χορήγηση των ενισχύσεων συνοδεύεται από τον όρο της εφαρμογής των προϋποθέσεων που ορίζονται στο κεφάλαιο 3 και, ειδικότερα, της πλήρους εφαρμογής εκ μέρους του δικαιούχου ενός σχεδίου αναδιάρθρωσης το οποίο έχει προηγουμένως εγκριθεί από το κράτος μέλος και πληροί τις εν λόγω προϋποθέσεις. [ΕΑΝ ΕΠΙΛΕΓΕΙ Η ΕΠΙΛΟΓΗ 1 ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΚΑΤΑΜΕΡΙΣΜΟ ΤΩΝ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΩΝ:] Για τους σκοπούς της αξιολόγησης της συμμόρφωσης προς τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο σημείο 65, οι συμμετοχές στην αναδιάρθρωση θεωρούνται επαρκείς εάν πρόκειται για ποσό τουλάχιστον ισοδύναμο με το ονομαστικό ύψος της ενίσχυσης.

6.4. Προϋποθέσεις για την έγκριση καθεστώτων προσωρινής στήριξης αναδιάρθρωσης για ΜΜΕ

118. Τα καθεστάτα προσωρινής στήριξης αναδιάρθρωσης πρέπει να πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο κεφάλαιο 3.

7. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

7.1. Ταχεία διαδικασία για ενίσχυση διάσωσης

119. Η Επιτροπή θα προσπαθήσει, στο μέτρο του δυνατού, να αποφασίσει εντός μηνός σε σχέση με τις ενισχύσεις διάσωσης που συμμορφώνονται προς όλες τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο κεφάλαιο 3 και τις ακόλουθες σωρευτικές απαιτήσεις:

- α) η επιχείρηση πληροί τουλάχιστον ένα από τα κριτήρια που ορίζονται στο σημείο 21·
- β) η ενίσχυση διάσωσης περιορίζεται στο ποσό που απορρέει από την εφαρμογή του τύπου που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 1 και δεν υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια ευρώ·
- γ) η ενίσχυση δεν χορηγείται στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο σημείο 75 β) ή γ).

7.2. Ταχεία διαδικασία για προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης για ΜΜΕ

120. Η Επιτροπή θα προσπαθήσει, στο μέτρο του δυνατού, να αποφασίσει εντός μηνός σε σχέση με την προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης που συμμορφώνεται προς όλες τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο κεφάλαιο 3 και τις ακόλουθες σωρευτικές απαιτήσεις:

- α) η επιχείρηση πληροί τουλάχιστον ένα από τα κριτήρια που ορίζονται στο σημείο 21·
- β) η στήριξη ρευστότητας περιορίζεται στο [διπλάσιο] [τριπλάσιο] του ποσού που απορρέει από την εφαρμογή του τύπου που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 1 και δεν υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια ευρώ·
- γ) η ενίσχυση δεν χορηγείται στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο σημείο 75 β) ή γ).

7.3. Διαδικασίες που σχετίζονται με σχέδια αναδιάρθρωσης

7.3.1. Εφαρμογή του σχεδίου αναδιάρθρωσης

121. Ο δικαιούχος πρέπει να εφαρμόσει πλήρως το σχέδιο αναδιάρθρωσης και να εκτελέσει όλες τις άλλες υποχρεώσεις που ορίζονται στην απόφαση της Επιτροπής που εγκρίνει την ενίσχυση. Η Επιτροπή θα θεωρήσει οποιαδήποτε παράλειψη εφαρμογής του σχεδίου ή εκπλήρωσης των άλλων υποχρεώσεων ως καταχρηστική εφαρμογή της ενίσχυσης, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 23 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 ή της πιθανότητας προσφυγής ενώπιον του Δικαστηρίου σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο της συνθήκης.
122. Για τις αναδιρθρώσεις που διαρκούν περισσότερα χρόνια και συνεπάγονται τη χορήγηση σημαντικών ενισχύσεων, η Επιτροπή μπορεί να απαιτήσει την καταβολή της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης σε περισσότερες δόσεις και να επιβάλει τους ακόλουθους όρους για την καταβολή των δόσεων:
- α) επιβεβαίωση, πριν από κάθε πληρωμή, της ικανοποιητικής υλοποίησης κάθε σταδίου του σχεδίου αναδιάρθρωσης, σύμφωνα με το προγραμματισμένο χρονοδιάγραμμα· ή
 - β) πριν από κάθε καταβολή, έγκριση εκ μέρους της, αφού διαπιστώσει την προσήκουσα εκτέλεση του σχεδίου.

7.3.2. Τροποποίηση του σχεδίου αναδιάρθρωσης

123. Εάν εγκριθεί μια ενίσχυση αναδιάρθρωσης, το οικείο κράτος μέλος μπορεί, κατά τη διάρκεια της αναδιάρθρωσης, να ζητήσει από την Επιτροπή να συμφωνήσει με τις τροποποιήσεις του σχεδίου αναδιάρθρωσης και του ποσού της ενίσχυσης. Η Επιτροπή μπορεί να επιτρέπει αυτού του είδους τις τροποποιήσεις, εφόσον τηρούνται οι ακόλουθοι κανόνες:
- α) το αναθεωρημένο σχέδιο πρέπει και αυτό να οδηγεί σε αποκατάσταση της βιωσιμότητας μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα·
 - β) εάν αυξάνεται το ποσό της ενίσχυσης, ο βαθμός του καταμερισμού των επιβαρύνσεων πρέπει να αυξάνεται αναλόγως και/ή τα μέτρα περιορισμού των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού πρέπει να είναι πιο εκτεταμένα από αυτά που είχαν επιβληθεί αρχικά·
 - γ) αν τα προτεινόμενα μέτρα περιορισμού των στρεβλώσεων της αγοράς είναι μικρότερης κλίμακας από αυτά που είχαν επιβληθεί αρχικά, πρέπει να μειώνεται αναλόγως και το ποσό της ενίσχυσης·
 - δ) το νέο χρονοδιάγραμμα εφαρμογής των μέτρων περιορισμού των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού μπορεί να συνεπάγεται καθυστέρηση σε σχέση με το αρχικό μόνο για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο δικαιούχος ή το κράτος μέλος: αν δεν ισχύει κάτι τέτοιο, τότε το ποσό της ενίσχυσης πρέπει να μειώνεται αναλόγως.
124. Εάν οι προϋποθέσεις που επιβάλλονται από την Επιτροπή ή οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται από το κράτος μέλος εφαρμοστούν με λιγότερο αυστηρό τρόπο, το ποσό της ενίσχυσης πρέπει να μειωθεί αντίστοιχα ή να επιβληθούν άλλες προϋποθέσεις.
125. Εάν τα κράτη μέλη επιφέρουν τροποποιήσεις σε εγκεκριμένο σχέδιο αναδιάρθρωσης χωρίς να ενημερώσουν δεόντως την Επιτροπή, ή εάν ο δικαιούχος αποκλίνει από το εγκεκριμένο σχέδιο αναδιάρθρωσης, η Επιτροπή κινεί τη διαδικασία σύμφωνα με το

άρθρο 108 παράγραφος 2 της συνθήκης, όπως προβλέπεται από το άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 (καταχρηστική εφαρμογή ενίσχυσης), υπό την επιφύλαξη του άρθρου 23 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 και της πιθανής προσφυγής ενώπιον του Δικαστηρίου σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο της συνθήκης.

- 7.3.3. *Ενημέρωση της Επιτροπής για κάθε ενίσχυση που χορηγείται στη δικαιούχο επιχείρηση κατά την περίοδο αναδιάρθρωσης*
126. Όταν μια ενίσχυση αναδιάρθρωσης που χορηγείται σε μεγάλη ή μεσαία επιχείρηση εξετάζεται με βάση τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, η χορήγηση κάθε άλλης επενδυτικής ενίσχυσης κατά τη διάρκεια της αναδιάρθρωσης, ακόμη και στο πλαίσιο ήδη εγκεκριμένου καθεστώτος, ενδέχεται να επηρεάσει την αξιολόγηση από την πλευρά της Επιτροπής του επιπέδου των επιβαλλόμενων μέτρων περιορισμού των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού.
127. Οι κοινοποιήσεις των ενισχύσεων για την αναδιάρθρωση μεγάλων ή μεσαίων επιχειρήσεων πρέπει να αναφέρουν κάθε άλλη ενίσχυση οποιουδήποτε είδους προβλέπεται να χορηγηθεί στη δικαιούχο επιχείρηση κατά την περίοδο αναδιάρθρωσης, εκτός εάν η εκάστοτε ενίσχυση καλύπτεται από τον κανόνα *de minimis* ή από κανονισμούς περί απαλλαγής. Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη αυτές τις ενισχύσεις κατά την αξιολόγηση της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης.
128. Κάθε ενίσχυση πραγματικά χορηγούμενη σε μεγάλη ή μεσαία επιχείρηση κατά τη διάρκεια της περιόδου αναδιάρθρωσης, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων που χορηγούνται σύμφωνα με εγκεκριμένο καθεστώς, πρέπει να κοινοποιείται μεμονωμένα στην Επιτροπή στο μέτρο που αυτή δεν ενημερώθηκε κατά τη στιγμή λήψης της απόφασής της σχετικά με την ενίσχυση αναδιάρθρωσης.
129. Η Επιτροπή διασφαλίζει ότι η χορήγηση ενισχύσεων στο πλαίσιο εγκεκριμένων καθεστώτων δεν μπορεί να οδηγήσει σε καταστρατήγηση των απαιτήσεων που προβλέπουν οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές.

8. ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

130. Βάσει των απαιτήσεων του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ⁵⁷, τα κράτη μέλη πρέπει να υποβάλλουν ετήσιες εκθέσεις στην Επιτροπή. Οι εν λόγω ετήσιες εκθέσεις δημοσιεύονται στον διαδικτυακό τόπο της Επιτροπής.
131. Κατά την έκδοση απόφασης βάσει των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών, η Επιτροπή δύναται να επιβάλει πρόσθετες υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων για τις χορηγηθείσες ενισχύσεις προκειμένου να είναι σε θέση να ελέγξει αν τηρήθηκε η απόφαση με την οποία εγκρίθηκε το μέτρο ενίσχυσης. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει τον διορισμό εντολοδόχου παρακολούθησης, εντολοδόχου εκποίησης ή και των δύο, για να εξασφαλισθεί η συμμόρφωση προς τους όρους και τις υποχρεώσεις που τέθηκαν προκειμένου να εγκριθεί η ενίσχυση.

⁵⁷ [EE L 140 της 30.4.2004, σ. 1 και μεταγενέστερες τροποποιήσεις.]

9. ΚΑΤΑΛΛΗΛΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 108 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1

132. Η Επιτροπή θα προτείνει στα κράτη μέλη, με χωριστή επιστολή σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 1 της Συνθήκης, να θεσπίσουν τα κατάλληλα μέτρα που αναφέρονται στα σημεία 133 και 134, σχετικά με τα υφιστάμενα καθεστώτα ενισχύσεων. Η Επιτροπή προτίθεται να εξαρτά στο μέλλον την έγκριση κάθε καθεστώτος από την τήρηση των εν λόγω διατάξεων.
133. Τα κράτη μέλη που θα δεχτούν την πρόταση της Επιτροπής πρέπει εντός έξι μηνών να προσαρμόσουν τα υφιστάμενα καθεστώτα ενισχύσεων που πρόκειται να παραμείνουν σε ισχύ μετά τις **Ημερομηνία1**, για να τα ευθυγραμμίσουν με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές.
134. Τα κράτη μέλη πρέπει να δηλώσουν ότι αποδέχονται αυτά τα κατάλληλα μέτρα εντός ενός μηνός από την παραλαβή της εν λόγω επιστολής που προτείνει κατάλληλα μέτρα.

10. ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑ

135. Η Επιτροπή θα εφαρμόζει τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές από την **Ημερομηνία1** έως την **Ημερομηνία2**.
136. Οι κοινοποιήσεις που έχουν καταχωρηθεί από την Επιτροπή πριν από την **Ημερομηνία1** θα εξεταστούν σύμφωνα με τα κριτήρια που ίσχυαν κατά τον χρόνο της κοινοποίησης.
137. Η Επιτροπή θα εξετάζει κατά πόσον συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά κάθε ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης η οποία χορηγείται χωρίς την άδεια της και, επομένως, κατά παράβαση του άρθρου 108 παράγραφος 3 της συνθήκης βάσει των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών, εάν όλη η ενίσχυση ή μέρος αυτής χορηγείται μετά τη δημοσίευσή τους στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
138. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, θα διενεργεί την εξέταση με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές που ισχύουν κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης.
139. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των σημείων 136 έως 138, η Επιτροπή εφαρμόζει τις διατάξεις του κεφαλαίου 5 από τις **Ημερομηνία1** όταν εξετάζει ενισχύσεις προς προβληματικές επιχειρήσεις παρόχους υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος, ανεξάρτητα από το πότε κοινοποιήθηκε ή χορηγήθηκε η εκάστοτε ενίσχυση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 – Τύπος υπολογισμού⁵⁸ του μέγιστου ύψους της ενίσχυσης διάσωσης ή προσωρινής στήριξης αναδιάρθρωσης ανά εξάμηνο προκειμένου για την ένταξη στην ταχεία διαδικασία

$$\frac{EBIT_t + depreciation_t - (working\ capital_t - working\ capital_{t-1})}{2}$$

$$\frac{EBIT_t + απόσβεση_t - (κεφάλαιο\ κίνησης_t - κεφάλαιο\ κίνησης_{t-1})}{2}$$

Ο τύπος υπολογισμού θεμελιώνεται στα αποτελέσματα εκμετάλλευσης του δικαιούχου (EBIT: κέρδη προ τόκων και φόρων) κατά το έτος (t) που προηγείται της χορήγησης ή της κοινοποίησης της ενίσχυσης. Σε αυτό το ποσό προστίθεται εκ νέου η απόσβεση. Στη συνέχεια πρέπει να αφαιρεθούν από το σύνολο οι μεταβολές του κεφαλαίου κίνησης. Οι μεταβολές του κεφαλαίου κίνησης υπολογίζονται ως η διαφορά μεταξύ του κυκλοφορούντος ενεργητικού και των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων⁵⁹ για τις πλέον πρόσφατες περαιωμένες λογιστικές περιόδους. Παρομοίως, τυχόν προβλέψεις στα αποτελέσματα εκμετάλλευσης πρέπει να προσδιορίζονται σαφώς και το αποτέλεσμα δεν πρέπει να περιλαμβάνει τέτοιες προβλέψεις.

Ο τύπος υπολογισμού στοχεύει στην εκτίμηση των αρνητικών λειτουργικών ταμειακών ροών του δικαιούχου κατά το έτος που προηγείται της αίτησης ενίσχυσης (ή πριν τη χορήγηση ενίσχυσης στις περιπτώσεις μη κοινοποιηθεισών ενισχύσεων). Το ήμισυ αυτού του ποσού πρέπει να επιτρέπει τη διατήρηση του δικαιούχου σε λειτουργία για περίοδο έξι μηνών. Το αποτέλεσμα του τύπου υπολογισμού πρέπει κατά συνέπεια να διαιρείται δια 2.

Αυτός ο τύπος υπολογισμού μπορεί να εφαρμοσθεί μόνο εφόσον το αποτέλεσμα είναι αρνητικό ποσό. Σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος, πρέπει να υποβληθεί λεπτομερής

⁵⁸ Στα κέρδη προ τόκων και φόρων (EBIT) πρέπει να επαναπροστεθεί η απόσβεση κατά την ίδια χρονική περίοδο συν οι αλλαγές στο κεφάλαιο κίνησης σε διάστημα δύο ετών (έτος πριν την εφαρμογή και προηγούμενο έτος), και να διαιρεθούν δια δύο ώστε να προσδιοριστεί το ποσό για περίοδο έξι μηνών

⁵⁹ Κυκλοφορούν ενεργητικό: ρευστά διαθέσιμα, εισπρακτέοι λογαριασμοί (λογαριασμοί πελατών και χρεωστών), άλλα στοιχεία κυκλοφορούντος ενεργητικού και προπληρωθέντα έξοδα, αποθεματικό. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις: χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, πληρωτέοι λογαριασμοί (λογαριασμοί προμηθευτών και πιστωτών) και άλλες βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, έσοδα επόμενων χρήσεων, άλλες δεδουλευμένες υποχρεώσεις, υποχρεώσεις από φόρους.

εξήγηση που να αποδεικνύει ότι η δικαιούχος επιχείρηση είναι προβληματική κατά την έννοια των σημείων 21 και (2).

Παράδειγμα:

Κέρδη προ τόκων και φόρων (σε εκατομμύρια ευρώ)	(12)	
Απόσβεση (σε εκατομμύρια ευρώ)	2	
Ισολογισμός (σε εκατομμύρια ευρώ)	31 Δεκεμβρίου, t	31 Δεκεμβρίου, t-1
<i>Κυκλοφορούν Ενεργητικό</i>		
Μετρητά ή ισοδύναμα	10	5
Εισπρακτέοι λογαριασμοί	30	20
Αποθεματικό	50	45
Προπληρωθέντα έξοδα	20	10
Άλλα στοιχεία του κυκλοφορούντος ενεργητικού	20	20
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού	130	100
<i>Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις</i>		
Πληρωτέοι λογαριασμοί	20	25
Έξοδα χρήσεως δεδουλευμένα	15	10
Έσοδα επόμενων χρήσεων	5	5
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	40	40
Κεφάλαιο κίνησης	90	60
Μεταβολές κεφαλαίου κίνησης	30	

$[-12 + 2 - 30] / 2 = -20$ εκατομμύρια ευρώ.

Εφόσον το αποτέλεσμα του τύπου είναι μεγαλύτερο από 10 εκατ. ευρώ, η ταχεία διαδικασία που περιγράφεται στα σημεία 119 και 120 δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί. Επιπλέον, στο

ανωτέρω παράδειγμα, εάν το ύψος της ενίσχυσης διάσωσης υπερβαίνει τα 20 εκατομμύρια ευρώ ή το ύψος της προσωρινής στήριξης αναδιάρθρωσης υπερβαίνει τα [40 εκατομμύρια ευρώ] [60 εκατομμύρια ευρώ], το κράτος μέλος οφείλει να εξηγή τον τρόπο προσδιορισμού των μελλοντικών αναγκών ρευστότητας του δικαιούχου και του ύψους της ενίσχυσης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 – Ενδεικτικό πρότυπο σχεδίου αναδιάρθρωσης

Στο παρόν παράρτημα παρατίθεται το ενδεικτικό περιεχόμενο ενός σχεδίου αναδιάρθρωσης, προκειμένου τα κράτη μέλη και η Επιτροπή να είναι σε θέση να καταρτίζουν και να επιθεωρούν σχέδια αναδιάρθρωσης με όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερο τρόπο.

Οι κάτωθι πληροφορίες ισχύουν με την επιφύλαξη των αναλυτικότερων απαιτήσεων που παρατίθενται στις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με το περιεχόμενο σχεδίου αναδιάρθρωσης και άλλα ζητήματα που θα υποδειχθούν από τα οικεία κράτη μέλη.

1. Περιγραφή του δικαιούχου
2. Περιγραφή της αγοράς ή των αγορών στις οποίες δραστηριοποιείται ο δικαιούχος
3. Απόδειξη των κοινωνικών δυσχερειών που η ενίσχυση έχει ως στόχο να αποτρέψει ή της αποτυχίας της αγοράς που έχει ως στόχο να αντιμετωπίσει, σε σύγκριση με πιθανά εναλλακτικά σενάρια απουσία κρατικής ενίσχυσης, αποδεικνύοντας πώς δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί ο εν λόγω στόχος ή στόχοι ή ότι θα επιτευχθούν σε μικρότερο βαθμό, στην περίπτωση του εναλλακτικού σεναρίου.
4. Περιγραφή των αιτιών στα οποία οφείλονται τα προβλήματα του δικαιούχου (περιλαμβανομένης αξιολόγησης του ρόλου τυχόν ανεπαρκειών στο επιχειρηματικό μοντέλο ή το σύστημα εταιρικής διακυβέρνησης του δικαιούχου λόγω των οποίων προκλήθηκαν τα προβλήματα και τον βαθμό στον οποίο θα μπορούσαν να έχουν αποφευχθεί μέσω κατάλληλων και έγκαιρων δράσεων διαχείρισης) και ανάλυση SWOT.
5. Περιγραφή πιθανών σχεδίων για την αποκατάσταση των προβλημάτων του δικαιούχου και σύγκριση των εν λόγω σχεδίων ως προς το ύψος των απαιτούμενων κρατικών ενισχύσεων και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα των σχεδίων
6. Περιγραφή της κρατικής παρέμβασης, αναλυτική περιγραφή έκαστου κρατικού μέτρου (περιλαμβανομένης της μορφής, του ύψους και της ανταπόδοσης κάθε μέτρου) και απόδειξη ότι τα επιλεγέντα μέσα κρατικής ενίσχυσης είναι τα δέοντα για την αντιμετώπιση των εν λόγω ζητημάτων
7. Συνοπτική περιγραφή της διαδικασίας υλοποίησης του προτιμώμενου σχεδίου για την αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του δικαιούχου εντός εύλογου χρονικού ορίζοντα (που καταρχήν δεν υπερβαίνει τα τρία έτη), περιλαμβανομένου χρονοδιαγράμματος δράσεων και υπολογισμού του κόστους κάθε δράσης
8. Επιχειρηματικό σχέδιο που περιέχει τις χρηματοοικονομικές προβλέψεις για την επόμενη πενταετία και αποδεικνύει την αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας
9. Απόδειξη της αποκατάστασης της βιωσιμότητας βάσει τόσο σεναρίου βάσης όσο και απαισιόδοξου σεναρίου, παρουσίαση και αιτιολόγηση βάσει έρευνας της αγοράς των εικασιών και της ανάλυσης ευαισθησίας που εφαρμόστηκαν
10. Προτεινόμενα μέτρα καταμερισμού των επιβαρύνσεων
11. Προτεινόμενα μέτρα για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού